

Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami

dla Powiatu Ostródzkiego

Projekt

Ostróda 2004

STAROSTWO POWIATOWE W OSTRÓDZIE

Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Ostródzkiego

Autorzy: Jerzy Kański, Michał Maryn,
Stanisława Żurawska

Redakcja: Jerzy Kański

Marzec 2004 r.

Członkowie Grupy Roboczej powołanej przez Zarząd Powiatu Ostródzkiego uczestniczący w pracach nad **Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego:**

1. Małgorzata Burzyńska Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Ostródzie
2. Bożena Janowiak Urząd Miasta w Ostródzie
3. Jakub Kołpuć Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Morągu
4. Eugeniusz Śnieżawski Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ostródzie

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	5
1.1	Cel opracowania	5
1.2.	Metodyka opracowania	6
2.	Aktualny stan gospodarki odpadami w powiecie ostródzkim	9
2.1	Odpady powstające w sektorze komunalnym	9
2.2.	Ilość i rodzaje wytwarzanych odpadów	9
	Odpady z turystyki	12
	Odpady z oczyszczalni ścieków	15
	Osady ściekowe	16
2.3.	Gromadzenie odpadów	19
2.4.	Zbiórka odpadów	19
2.5.	Unieszkodliwianie i odzyskiwanie odpadów	21
2.6.	Nieczynnne i nielegalne wysypiska	22
2.7.	Prognoza zmian w sektorze komunalnym	23
3.	Organizacja gospodarki odpadami	24
3.1.	Odzysk i unieszkodliwianie poza składowiskiem	26
3.1.1.	Odpady ulegające biodegradacji	27
	Odpady zielone	28
	Dodatkowy konieczny recykling odpadów ulegających biodegradacji	28
3.1.2.	Odpady opakowaniowe	30
	Odpady z materiałów naturalnych	31
	Odpady z tworzyw sztucznych	31
	Odpady ze szkła	33
	Odpady ze stali	33
	Odpady z aluminium	34
	Odpady z papieru i tektury	34
	Odpady wielomateriałowe	35
3.1.3.	Odpady wielkogabarytowe	35
3.1.4.	Odpady budowlane	36
3.1.5.	Odpady niebezpieczne w grupie odpadów komunalnych	37
3.2.	Odpady powstające w sektorze gospodarczym	38
3.2.1.	Stan aktualny	38
3.2.2.	Prognozy odpadów w sektorze gospodarczym	39
3.3.	Organizacja gospodarki odpadami	40
3.3.1.	Minimalizacja ilości powstających odpadów	40
3.3.2.	Odzysk i unieszkodliwianie	40
	Zużyte opony	40
	Odpady z rolnictwa i rybołówstwa	41
	Odpady z przemysłu owocowo – warzywnego	42
	Odpady z przemysłu mleczarskiego	42
	Odpady z przemysłu napojów alkoholowych	42
	Odpady z przemysłu mięsnego	43
3.4.	Odpady niebezpieczne	43
3.4.1.	Stan aktualny	43
3.4.2.	Szczególne rodzaje odpadów niebezpiecznych	45
	Odpady zawierające PCB	45
	Oleje odpadowe	45
	Baterie i akumulatory	46
	Odpady zawierające azbest	47
	Pestycydy i odpady niebezpieczne składowane w mogielnikach	47
	Wycofane z eksploatacji pojazdy	48
	Odpady medyczne	48
	Odpady weterynaryjne	50
4.	Określenie celów do osiągnięcia w gospodarce odpadami i zadania w okresie 8 lat	50
5.	Finansowanie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami	56
6.	Sposób monitoringu i oceny realizacji „Planu....”	60
7.	Wnioski z prognozy oddziaływania na środowisko	61
8.	Streszczenie	64
9.	Harmonogram realizacji „Planu .....” – Załącznik	69

1. Wstęp

Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego jest integralną częścią „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska Powiatu Ostródzkiego”, opracowanego przez Zarząd Powiatu. Z tego też względu przy jego opracowywaniu odstąpiono od niektórych części opisowych, jak np. charakterystyki ogólnej powiatu, klimatu, charakterystyki fizjograficznej, zasobów i stanu środowiska przyrodniczego. Te elementy są wspólne dla obu dokumentów i dlatego ich powielanie uznano za zbędne.

Plan jest realizacją zapisów ustawy z dnia 27.04.2001 r. *o odpadach* (Dz.U. Nr 62/2001, poz. 628 z późn. zm.), która w rozdziale 3, art. 14 – 16 nakłada obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

PPGO określa zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w powiecie, w sposób zapewniający ochronę środowiska, uwzględniając jednocześnie obecne i przyszłe rozwiązania techniczne, organizacyjne oraz uwarunkowania ekonomiczne, w warunkach aktualnie istniejącego poziomu technicznego funkcjonującej infrastruktury.

Plan obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze Powiatu Ostródzkiego, a także przywożonych na ten teren z zewnątrz. Uwzględniono w nim odpady komunalne z wydzieleniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, odpady motoryzacyjne, odpady przemysłowe. W każdej z grup wyodrębniono odpady niebezpieczne, takie jak baterie i akumulatory, oleje odpadowe, odpady z azbestem, odpady medyczne, weterynaryjne oraz inne; ze względu na szczególne zagrożenie dla środowiska i konieczność odrębnego postępowania z nimi.

1.1. Cel opracowania planu

Powiatowy Plan jest elementem składowym Wojewódzkiego i Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, które są planami realizacyjnymi polityki państwa w tym zakresie. Tak więc generalnym celem „Planu..” jest realizacja zasad gospodarowania odpadami określonymi w kraju, a już niebawem także w Unii Europejskiej. Na poziomie powiatowym ów cel przekłada się na bardziej szczegółowe zapisy, choć należy wyjaśnić, iż działalność powiatu w tym zakresie jest bardzo ograniczona i sprowadza się jedynie do inspiracji, stymulowania poprzez środki Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz moderowania działalności gmin.

Sporządzenie „Planu ...” pozwoli na usystematyzowanie działań zmierzających do stworzenia w powiecie sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, która zapewni warunki do prawidłowego jej działania z punktu widzenia ekologicznego, w określonych warunkach ekonomicznych.

Kolejnym celem jaki będzie realizowany w oparciu o „Plan ...” jest likwidacja skutków i zagrożeń wynikających z nieprawidłowości gospodarowania odpadami w przeszłości.

1.2. Metodyka opracowania.

Tworzenie „Planu Gospodarki Odpadami” poprzedzone zostało dokładną inwentaryzacją stanu posiadania. Dokonano tego siłami Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska. W późniejszym etapie grono opracowujących powiększono o 8 osób reprezentujących przedstawicielstwa różnych podmiotów gospodarczych, administracyjnych oraz społecznych zajmujących się problematyką gospodarki odpadami. Przy opracowywaniu dokumentu rola zespołu specjalistów, powołanego przez Zarząd, sprowadzała się do wnoszenia własnych uwag, opiniowania poszczególnych zapisów i wypracowywania kompromisowych rozwiązań przy spornych problemach.

Strategia postępowania z odpadami przyjęta w PPGO zakłada następujące zasady postępowania z odpadami:

1. zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
2. powtórne wykorzystanie odpadów, których powstawania w danych warunkach nie da się uniknąć,
3. unieszkodliwianie odpadów poza składowiskiem, o ile jest to uzasadnione technicznie i ekonomicznie,
4. składowanie jedynie tych odpadów, których nie da się odzyskać bądź unieszkodliwić, w inny bezpieczny dla zdrowia ludzkiego i środowiska sposób.

Podstawową zasadą jaką przyjęto przy opracowywaniu Planu jest, zapobieganie powstawaniu odpadów. W praktyce zapobieganie powstawaniu wielu rodzajów odpadów jest niemożliwe, dlatego też należy minimalizować ich ilość i redukować ich szkodliwość dla środowiska. W sytuacji, gdy odpady już powstały, zalecano maksymalne odzyskiwanie z nich surowców i materiałów – możliwie blisko miejsca ich powstawania (zasady bliskości i samowystarczalności). Celem takiej konstrukcji działań jest ograniczenie przewozu odpadów. Zasadę najbliższego otoczenia oraz samowystarczalności zastosowano jedynie do odpadów

przeznaczonych do składowania, a nie do odzysku. Zasada najbliższego otoczenia, w swym założeniu, sprzyja zwiększeniu poczucia odpowiedzialności na szczeblu lokalnym, a jej zastosowanie pozwoli zagospodarowywać odpady w miejscu ich wytworzenia.

Odpady, których nie da się wykorzystać ze względów technicznych, ekonomicznych lub ekologicznych (np. w przypadku PCB), przewidziane są do unieszkodliwiania innymi metodami, poza składowaniem. Składowane powinny być tylko te odpady, których nie można wykorzystać lub w inny sposób unieszkodliwiać. W niniejszym planie dąży się do tego, aby nie składować odpadów, które uprzednio nie zostały przetworzone metodami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi.

Opisany model gospodarki odpadami ma na celu zmniejszenie ilości odpadów, które podlegają ostatecznemu składowaniu. Jest to korzystne przede wszystkim dla środowiska, ale także jest uzasadnione ekonomicznie i społecznie. Dowodem na poprawność tej tezy jest możliwość odzyskiwania energii oraz surowców, tworzenie nowych miejsc pracy, oszczędność terenów zajmowanych pod składowiska, ograniczanie konfliktów społecznych.

Proponowany model gospodarki odpadami oparty jest na zintegrowanym zastosowaniu efektywnych i proekologicznych metod recyklingu i unieszkodliwiania odpadów. Przy zmianie istniejącego systemu gospodarki odpadami zastosowano zasadę regionalizacji. Oznacza ona m.in. rozwiązywanie większości problemów gospodarki odpadami wspólnie przez kilka samorządów lokalnych. Temu celowi służy utworzenie Związku Gmin Ostródzko – Iławskich Czyste Środowisko, w skład którego weszła część gmin z powiatu ostródzkiego oraz gmin z powiatu olsztyńskiego i iławskiego.

Tworzenie PPGO odbywało się w porozumieniu z samorządami i administracją różnych szczebli, we współpracy z producentami odpadów i społeczeństwem. Propozycje muszą być zaopiniowane przez władze wykonawcze wszystkich gmin.

Niniejszy dokument uwzględnia zapisy zawarte w aktach prawnych z zakresu gospodarki odpadami, aktualnie obowiązujących w Polsce, a więc cele i treści zawarte w „II Polityce ekologicznej państwa”, w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010 – projekt z lipca 2002 r.”, w „Krajowym Planie Gospodarki Odpadami z października 2002 r” (KPGO), „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami” z 2003 r. w „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Ostródzkiego” z 2000 r., Planach Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych gmin.

Przy opracowaniu PPGO korzystano z informacji dostępnej w bazie danych GUS, WIOŚ w Olsztynie, Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, materiałach publikowanych i pracach niepublikowanych (prace projektowe, prace naukowe, przeglądy

ekologiczne składowisk, programy gospodarki odpadami), w ankietach i wywiadach w przedsiębiorstwach oraz w urzędach gmin, także posługując się obserwacjami terenowymi.

Opracowując ten dokument dokonano podziału wszystkich odpadów na dwie grupy:

- Odpady powstające w sektorze komunalnym; odpady komunalne, opakowaniowe, komunalne osady ściekowe.
- Odpady sektora gospodarczego: odpady przemysłowe, odpady z jednostek służby zdrowia i weterynaryjnych.

Ponieważ jednak w każdej z wymienionej grup znajdują się odpady niebezpieczne, dlatego też grupa ta potraktowana została oddzielnie, odrębnie też został omówiony sposób postępowania z nimi.

Obowiązywanie PPGO rozpocznie się w roku 2004 dlatego też wszelkie założenia będą dotyczyły lat 2004 – 2007 z perspektywą do roku 2010. Jest rzeczą oczywistą, że przy tak długim okresie istnieje konieczność etapowania. Zmieniają się bowiem poszczególne priorytety, osiągane są niektóre cele, potrzebna jest także ich weryfikacja. Przyjęto więc dwa międzyokresy; 2004 – 2007 i 2008 – 2010. W późniejszym czasie będą zapewne zweryfikowane założenia, które są podstawą opracowania niniejszego dokumentu.

2. Aktualny stan gospodarki odpadami w powiecie ostródzkim oraz przewidywane zmiany w tym zakresie

2.1. Odpady powstające w sektorze komunalnym.

Odpady komunalne są to „odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

Tak więc odpady komunalne powstają w:

1. Gospodarstwach domowych.
2. Obiektach infrastruktury takich jak: handel, usługi, szkolnictwo, obiekty turystyczne, obiekty działalności gospodarczej i wytwórczej.

Wśród nich wyróżnić można specyficzne grupy odpadów wymagające oddzielnego traktowania m.in. wielkogabarytowe, budowlane, z ogrodów i parków, z oczyszczania ulic i placów, niebezpieczne.

2.2. Ilość i rodzaje wytwarzanych odpadów.

Powiat ostródzki zamieszkuje 105 678 mieszkańców z tego 50,4% (53 250) mieszka w miastach zaś 49,6% (52 428) to mieszkańcy wsi.

Struktura demograficzna powiatu ostródzkiego

Tabela 1

Gminy	Liczba ludności w tys.	Struktura ludności wg gmin w %
gm. Ostróda	15,2	14,38
m. Ostróda	33,8	32,00
m i gm. Miłomłyn	5,0	4,73
Łukta	4,4	4,16
Dąbrówno	4,4	4,16
Grunwald	5,7	5,40
m. i gm. Morąg	24,9	23,62
m.i gm. Miłakowo	5,8	5,49
Małdyty	6,4	6,06
POWIAT	105,6	100,00

Źródło: Dane ze Spisu Powszechnego 2002

Struktura ludności w podziale na miejską i wiejską jest niemal zrównoważona. Z uwagi jednak na fakt, że statystyczny mieszkaniec miasta wytwarza niemal dwukrotnie więcej odpadów niż taki sam mieszkaniec miejscowości wiejskich dlatego też ilości odpadów

wytworzona w obu tych środowiskach bardzo się od siebie różni. W mieście, łącznie wytwarzane jest rocznie 22 322,63 Mg odpadów, zaś na wsi 11622,37 Mg.

Ilości powstających w powiecie odpadów ustalono na podstawie jednostkowych wagowych wskaźników ilości wytwarzania odpadów, uwzględniających lokalne uwarunkowania – ilości ludności zamieszkujących na terenach miejskich i wiejskich powiatu ostródzkiego.

Wskaźniki ilości wytwarzanych odpadów w zależności od miejsca zamieszkania Tabela 2

Lp.	Strumienie odpadów komunalnych	Miasto {kg/M/r}*	Wieś {kg/M/r}
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	90,2	22,11
2	Odpady zielone	10,00	4,16
3	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	28,02	10,64
4	Opakowania z papieru i tektury	41,52	15,43
5	Opakowania wielomateriałowe	4,66	1,73
6	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	48,27	21,03
7	Opakowania z tworzyw sztucznych	15,53	6,77
8	Tekstylia	12,10	4,65
9	Szkło (nieopakowaniowe)	2,00	1,00
10	Opakowania ze szkła	28,12	18,89
11	Metale	12,79	4,55
12	Opakowania z blachy stalowej	4,57	1,63
13	Opakowania z aluminium	1,33	0,47
14	Odpady mineralne	14,30	13,25
15	Drobna frakcja popiołowa	46,70	40,28
16	Odpady wielkogabarytowe	20,00	15,00
17	Odpady budowlane	40,00	40,00
18	Odpady niebezpieczne	3,00	2,00
Razem		423,71	223,59

- *kg/Mr/r- kilogram / mieszkańca/ rok*
- *Źródło: Krajowy Plan Gospodarki Odpadami (KPGO)*

Dla umożliwienia podejmowania decyzji przestrzennych w powiecie, a szczególnie w gminach, w kwestiach związanych z gospodarką odpadami, a także ułatwienia korzystania z tego Planu przez gminy, przedstawiono ilości powstających odpadów w powiecie z uwzględnieniem ich ilości wytwarzanych w poszczególnych gminach (tabela 3).

Analizując źródła wytwarzania odpadów komunalnych oraz ich skład z punktu widzenia możliwości odzysku i unieszkodliwiania - dla potrzeb tworzenia niniejszego planu, zgodnie z KPGO, wyodrębniono następujące strumienie odpadów:

1. odpady organiczne (domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i pochodzenia zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady pochodzące z pielęgnacji ogródków przydomowych, kwiatów domowych, balkonowych - ulegające biodegradacji),
2. odpady zielone (odpady z ogrodów i parków, targowisk, z pielęgnacji zieleni miejskich, z pielęgnacji cmentarzy – ulegające biodegradacji),
3. papier i karton (opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe na bazie papieru, papier i tektura – nieopakowaniowe),
4. tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne nieopakowaniowe),
5. tekstylia,
6. szkło (opakowania ze szkła, szkło - nieopakowaniowe),
7. metale (opakowania z blachy stalowej, opakowania z aluminium, pozostałe odpady metalowe),
8. odpady mineralne – odpady z czyszczenia ulic i placów: gleba, ziemia, kamienie itp.,
9. drobna frakcja popiołowa – odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych (głównie węgla), z uwagi na udział w składzie odpadów komunalnych popiołu wyodrębniono tę frakcję jako nieprzydatną do odzysku i unieszkodliwiania innymi metodami poza składowaniem,
10. odpady wielkogabarytowe,
11. odpady budowlane – odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych – w części wchodzącej w strumień odpadów komunalnych,
12. odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie domowych odpadów komunalnych.

Lp	Strumienie odpadów komunalnych										
		Dąbrówno	Grunwald	Łukta	Małdyty	Mitakowo	Mitomłyn	Morağ	m. Ostróda	gm. Ostróda	Powiat
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	96	125	96	140	311	254	1542	3042	334	5943
2	Odpady zielone	17	23	17	26	39	33	188	338	60	741
3	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	44	57	44	64	107	89	513	946	152	2016
4	Opakowania z papieru i tektury	66	85	66	96	157	130	755	1386	228	2969
5	Opakowania wielomateriałowe	7	9	7	11	17	15	86	157	26	335
6	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	92	120	92	134	195	161	919	1622	319	3654
7	Opakowania z tworzyw sztucznych	29	38	29	43	61	51	289	507	103	1150
8	Tekstylia	20	26	20	29	46	38	223	405	70	877
9	Szkło (nieopakowaniowe)	4	6	4	6	8	7	39	67	15	156
10	Opakowania ze szkła	83	107	83	120	134	113	605	946	285	2476
11	Metale	19	25	19	29	48	38	237	429	68	912
12	Opakowania z blachy stalowej	7	9	7	10	17	14	81	152	24	321
13	Opakowania z aluminium	2	3	2	3	4	4	24	44	7	93
14	Odpady mineralne	57	74	57	83	78	75	339	473	197	1423
15	Drobna frakcja popiołowa	176	228	176	256	248	209	1088	1554	608	4543
16	Odpady wielkogabarytowe	66	85	66	96	100	88	448	676	228	1849
17	Odpady budowlane	176	228	176	256	232	196	1000	1352	608	4224
18	Odpady niebezpieczne	9	11	9	13	14	12	64	101	30	263
Razem		970	1259	970	1415	1816	1516	8440	14197	3362	33945

Źródło: informacje własne

Ja więc wynika z tabeli 3 na terenie powiatu ostródzkiego powstaje 33 945 Mg odpadów komunalnych. Z informacji uzyskanych z podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami wynika, że na wysypiska trafiło jedynie 18 919,88 Mg odpadów. Na składowisko w Rudnie trafiło 13 284 Mg, natomiast w Zbożnem przyjęto 5634,9 Mg. Na teren powiatu nie trafiły w 2002 roku odpady z innych terenów.

Na podstawie dostępnych informacji trudno jest ustalić odsetek odpadów, które rzeczywiście trafiają na składowiska w wyniku zorganizowanego procesu gospodarki odpadami. Dotyczy to w szczególności składowiska w Zbożnem, które nie prowadzi ścisłej ewidencji przyjmowanych odpadów z uwzględnieniem poszczególnych strumieni. Oceniając na tej tylko podstawie rodzaj, czy typ składowiska, można określić, że jest to raczej

wysypisko odpadów, a nie składowisko, na którym deponowane są niemożliwe do jakiegokolwiek dalszego procesu odpady.

Odpady z turystyki

Powiat ostródzki cechuje duża atrakcyjność turystyczna, na którą składa się relatywnie wysoka liczba jezior, duży odsetek zalesionych terenów oraz wiele innych atrakcji, które są znakomitym „magnesem” przyciągającym turystów. Oprócz rolnictwa, jest to najważniejsza gałąź gospodarki.

Z tym faktem łączy się jednak wytwarzanie odpadów związanych z bytowaniem ludzi. Cechą charakterystyczną wytwarzania tego rodzaju odpadów jest miejsce ich powstawania oraz nierównomierność na przestrzeni całego roku.

Branża turystyczna i wypoczynkowa generuje odpady związane z:

- ▶ turystyką pobytową w stałych obiektach turystycznych i wypoczynkowych,
- ▶ turystyką wodną (żeglarstwo, motorowodniactwo, wędkarstwo),
- ▶ wypoczynkiem na polach biwakowych i namiotowych.

Uchwycenie dokładne ilości powstających odpadów jest w tym przypadku bardzo trudne. Brak jest bowiem rzetelnej informacji od właścicieli infrastruktury turystycznej o ilości przekazywanych na składowiska odpadów. Ponieważ jednak przez teren powiatu przewija się bardzo duża liczba osób, pominięcie ich w bilansie odpadów byłoby istotną nieprawidłowością. Szacunkowe ilości wyliczono na podstawie istniejącej bazy noclegowej, liczby udzielonych noclegów i obliczonego na tej podstawie odsetka wykorzystania bazy – tabela 4. Opracowując „Plan...” założono, że przeciętny turysta wytwarza tyle samo odpadów co statystyczny mieszkaniec powiatu.

Ilości wytwarzanych odpadów przez turystów w 2003 r.

Tabela 4

Miejsca nocleg	Ilość udzielonych noclegów		Stopień wykorzyst. miejsc %	Ilość powstających odpadów			
	Ilość łóżka	w przelicz. na mieszk. stałego M		przy istniejącym wykorzyst. bazy		w przypadku 100% wykorzyst. bazy	
				Mg/rok	% ilości od ludności stałej	Mg/rok	% ilości od ludności stałej
3.729	152643	418	33,5	135,3	0,39	403,9	1,2

Gmina	Liczba miejsc noclegowych	Gospodarstwa agroturystyczne	Liczba odwiedzających turystów	Liczba i pojemność kempingów	Liczba i pojemność pól namiotowych
m Ostróda	500	-	18.000	1/10	1/20
gm. Ostróda	500	11/100	15.000		5/200
Dąbrówno	477	3/30	9.000	-	1/400
Grunwald	-	1/20	50.000	-	2/2500
Łukta	150	6/60	-	-	3/150
Małdyty	88	-	2.500	-	1/40
Miłakowo	102	1/35	500	-	1/130
Miłomłyn	615	10/80	7.000	-	3/300
Morań	926	4/40	18.000	1/400	1/50
Razem	3358	36/365	120 tys.	2/410	18/3790

Źródło: Dane GUS oraz badania własne

O ile dość łatwo można wyliczyć ilość odpadów wyprodukowanych przez turystów korzystających z noclegów w obiektach zamkniętych (hotele, ośrodki wczasowe, gospodarstwa agroturystyczne) o tyle bardzo trudno jest uchwycić te ilości na polach biwakowych i namiotowych. Dane zamieszczone w tabeli 4 nie uwzględniają odpadów wytworzonych na kempingach i polach namiotowych. W tym przypadku należałoby również przemnożyć liczbę miejsc przez procent wykorzystania tych obiektów i masę wytwarzanych odpadów przypadającą na statystycznego turystę. Ilość miejsc tego typu jest bardzo zbliżona do pojemności obiektów stałych. Na podstawie tak zrobionych założeń wyliczono, że turyści spędzający czas na kempingach i polach namiotowych powiatu ostródzkiego wytwarzają **ok. 130 Mg** odpadów. Problem jaki ma miejsce w tym przypadku polega na tym, że funkcjonuje wiele tego typu obiektów, które działają nielegalnie. W takich przypadkach powstające odpady trafiają najczęściej do gleby lub wody, bo właściciele pól namiotowych nie podpisują umów na odbiór odpadów.

Bardzo podobnie wygląda problem odpadów, które powstają podczas wypoczynku na wodzie. Na terenie powiatu ostródzkiego nie ma żadnego portu, w którym istniałaby instalacja do opróżniania urządzeń sanitarnych, których coraz więcej pojawia się na jachtach, zaś żeglarstwo turystyczne staje się jedną z ważniejszych form spędzania czasu na wodzie. Brak jest również wyznaczonych miejsc do opróżniania pojemników na odpady komunalne. Nie istnieje żadna statystyka uwzględniająca ilość turystów, którzy odpoczywają na wodzie,

dlatego praktycznie niemożliwym jest ustalenie ilości wytwarzanych przez nich odpadów. Jedynym źródłem z którego można uzyskać w miarę wiarygodne dane jest przedsiębiorstwo „Żegluga Ostródzko - Elbląska”. W 2003 roku przewiozła 42 483 pasażerów, którzy wytworzyli ok. **12 Mg** odpadów – kwalifikując ich jako turystów odwiedzających miasto przejazdem – przyjęto iż przeciętny turysta wytworzył 0,003m³/dobę odpadów.

Pozostaje jeszcze znaczna liczba wędkarzy, którzy korzystają z naszych jezior. Ustalenie ich liczby, podobnie jak innych grup, jest praktycznie niemożliwe bowiem w bardzo różny sposób korzystają oni z istniejącej infrastruktury turystycznej. I oczywiście w tym przypadku nie ilość wytworzonych odpadów jest tu najważniejsza, istotniejsze jest to, że odpady te trafiają do bardzo wrażliwego środowiska powodując pogorszenie jego i tak nienajlepszego stanu.

Odpady z oczyszczalni ścieków

Oczyszczalnie ścieków stanowią końcowy etap zorganizowanego procesu oczyszczania lub bardziej obrazowo mówiąc oddzielania frakcji stałej. Dzieje się to na różnego rodzaju urządzeniach, które zatrzymują materię organiczną. Owa pozostałość będąca odpadem występuje w różnych postaciach:

1. skratek
2. zawartości piaskowników
3. ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych.

Skratki są to odpady powstające w wyniku mechanicznego oczyszczania ścieków na sitach i kratach. Ten rodzaj odpadów cechuje się bardzo dużym stopniem uwodnienia (75 – 85%). Oprócz skratek na tych urządzeniach do mechanicznego oczyszczania osadza się również pewna ilość piasku, który dostaje się do systemu kanalizacyjnego, a w efekcie do oczyszczalni i osadzają się na piaskownikach.

W oczyszczalniach na terenie powiatu ostródzkiego wytwarzanych jest **165 Mg** skratek i **492 Mg** piasku rocznie (tabela 6). Nie jest to duża ilość zważywszy, że na terenie powiatu powstaje ponad 10 mln. m³ ścieków, a systemem kanalizacji objętych jest ok. 54,1% mieszkańców. Jest rzeczą oczywistą, że znaczna część ścieków pochodzących z indywidualnych zbiorników tzw. szamb trafia w formie ścieków surowych do gleby lub wody, a nie do oczyszczalni. Zastanawiać może jednak relatywnie duża ilość piasku. Wydaje się, że jest to efekt występowania przetok pomiędzy kanalizacją sanitarną i deszczową. Skratki oraz zawartość piaskowników może być składowana na wysypiskach wspólnie z

innymi odpadami komunalnymi. Wynika to z podobieństwa składu morfologicznego obu rodzajów odpadów.

Odpady z oczyszczalni ścieków na terenie powiatu ostródzkiego

Tabela 6

Lp.	Gmina	Liczba oczyszczalni	Skratki (Mg)	Osady (Mg)	Piasek (Mg)
1	Ostróda-miasto	1	60	4 380	300
2	Ostróda-gmina	7	6	3	1
3	Morağ	8	36	3 198	42
4	Małdyty	5	21	196	6
5	Milakowo	2	15	75	10
6	Łukta	2	7	670	48
7	Dąbrówno	1	2	100	8
8	Grunwald	1	7	6	4
9	Miłomłyn	3	11	5	73
Powiat razem		30	165	8 633	492

Źródło: badania ankietowe - własne

Osady ściekowe

W powiecie ostródzkim funkcjonuje 30 oczyszczalni ścieków. Jest to o 21 mniej niż jeszcze kilka lat temu. W większości są to obiekty nowoczesne; jeśli nie zbudowano od podstaw to zmodernizowane – spełniające wymogi techniczne i utrzymujące reżimy technologiczne.

Wykorzystanie oczyszczalni ścieków na terenie powiatu ostródzkiego

Tabela 7

Lp.	Oczyszczalnia/Gmina	Przepustowość m ³ /d	Aktualne wykorzystanie m ³ /d	% wykorzystania
1.	Tyrowo	12.000	9.128	
Ostróda - miasto		12.000	9.128	76,1
2.	Samborowo	380	227	
3.	Smykówko	100	25	
4.	Szyldak	110	66	
5.	Pietrzwałd	-	-	
6.	Lipowo	10	4	
7.	Grabin	6	3	
8.	Ostrowin	10	5	
Ostróda - gmina		616	330	53,6
9.	Jędrzychówko	4.000	3.150	-
10.	Słonecznik	40	37	-
11.	Łącznie	10	3	-
12.	Żabi Róg – Szk.	130	14	-
13.	Żabi Róg – F.	136	31	-
14.	Kretowiny	100	50	-
15.	Bogaczewo - ELZAM	50	10	-

16.	Szymanowo	20	5	-
Morağ		4.486	3.150	70,2
17.	Małdyty	300	140	-
18.	Linki	22	17	-
19.	Klonowy Dwór	22	12	-
20.	Dobrocin	80	60	-
21.	Szymonowo	17	3	-
Małdyty		441	232	52,6
22.	Dąbrówno	260	150	-
Dąbrówno		260	150	57,7
23.	Gierzwałd	200	150	-
Grunwald		200	150	75,0
24.	Miłomłyn	400	240	-
25.	Tarda	400	50	-
26.	Karnity	100	40	-
Miłomłyn		900	240	26,7
27.	Miłakowo	600	405	-
28.	Stolno	20	5	-
Miłakowo		620	405	65,3
29.	Łukta	1.473	612	-
30.	Szeląg	24	4	-
Łukta		1.497	616	41,1
Powiat		21.020	14.401	68,5

Źródło: Opracowanie własne

Według statystyk WIOŚ wytwarzamy w powiecie ostródzkim ponad 10 mln. m³ ścieków surowych. Ten rząd wielkości plasuje nasz powiat na czwartym miejscu w województwie. Analizując jednak zdolności przerobowe funkcjonujących oczyszczalni wynika, że procesowi oczyszczania poddanych jest nieco ponad połowa ścieków (**ok. 5256365 m³** – tabela 7). Gdyby wykorzystać w pełni zdolności oczyszczalni można by temu procesowi poddać dodatkowe ponad **2,4 mln. m³**. Średnio w powiecie ostródzkim zdolności przerobowe oczyszczalni są wykorzystane zaledwie w 68,5%. Z tego rachunku wynika, że pozostaje jeszcze ok. 3 mln. m³ surowych ścieków, które nie trafiają do procesu oczyszczania, a bezpośrednio do wody lub gruntu. Jeśli nawet założyć, że dokładność wyliczeń budzi pewne zastrzeżenia, to jednak nasuwa się wniosek, że ogromne ilości tych odpadów zanieczyszczają środowisko.

W tabeli 8 zestawiono ilości wytworzonych osadów ściekowych i sposób postępowania z nimi. Za rok 2003 wielkość ta wyniosła **8633 Mg**. Nie dokonywano porównań w stosunku do lat poprzednich z uwagi na trudności w dotarciu do tych informacji. Odnosząc tą wielkość do masy odpadów komunalnych wytwarzanych w powiecie wynika, że osady stanowią ponad 25%. Najwięcej osadów trafiło, niestety, na wysypiska odpadów bo 48,9%. Zmiany ustawowe, które weszły w życie w ubiegłym roku wykluczają taki sposób postępowania. Dlatego też

wprowadzono kompostowanie odpadów, którym zajął się zewnętrzny podmiot spoza powiatu. W wyniku tych działań kompostowaniu poddano aż 43,2% wytworzonych osadów. Niewielkie ilości trafiły na pola, zaś śladową wielkość wykorzystano do rekultywacji zamkniętego wysypiska w Okragłem. Niepokojący jest natomiast przyrost masy osadów, które magazynowane są na terenie oczyszczalni.

Wielkość osadów będzie systematycznie wzrastała w tempie ok. 2 % rocznie, tak przewiduje wojewódzki plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko – mazurskiego. Gdyby przyjąć takie założenie, to w 2006 roku w powiecie ostródzkim powstanie 9 151 Mg, zaś w 2010 roku ilość ta będzie kształtowała się na poziomie 9 883 Mg.

Stan zagospodarowania wytworzonych osadów ściekowych w Mg w 2003 roku.

Tabela 8

Produkcja ogółem	Wykorzystane w 2003r. na cele							Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni-stan na koniec roku
	ogółem	przemysłowe	rolnicze	kompostowane	przekształcane termicznie	składowane	inne	
8 633	8 225	-	172	3 729	-	4 224	100	1 886

Źródło: Dane od właścicieli oczyszczalni

Osady ściekowe zawierają znaczne ilości substancji organicznej, która przy niewłaściwym postępowaniu stwarza duże zagrożenie dla środowiska. Prawidłowe zaś postępowanie stwarza możliwość wykorzystania do nawożenia roślin. Osady zawierają znaczne ilości składników nawozowych takich jak: azot, fosfor i wapń. Koncentracji tych makroelementów w osadzie jest ponad 1,5 krotnie większa niż w oborniku. Stwarza to naturalne możliwości wykorzystywania w rolnictwie, a jeszcze bardziej w leśnictwie.

Stosowanie osadów w wymienionych gałęziach jest jednak ograniczone. Wynika to z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 roku, w sprawie komunalnych osadów ściekowych.

O przydatności osadów do nawożenia decyduje zawartość metali ciężkich oraz organizmów chorobotwórczych. Rolniczo – turystyczny charakter powiatu ostródzkiego powoduje, że zagrożenie wynikające z ponadnormatywnych zawartości niepożądanych składników jest niewielkie. Głównym czynnikiem ograniczającym wykorzystywanie osadów do nawożenia upraw polowych są zahamowania mentalne. Dlatego też przewiduje się wielokierunkowe wykorzystywanie osadów. Wśród różnych sposobów zagospodarowania preferowane będą następujące:

- kompostowanie wraz z odpadami ulegającymi biodegradacji i wykorzystywanie do nawożenia zieleni miejskiej, rekultywacji składowisk i terenów zdegradowanych,
- przekazywanie poza obszar powiatu w celu utylizacji,
- wykorzystywanie do nawożenia roślin z zachowaniem rygorów sanitarnych,
- przetwarzanie termiczne lub chemiczne osadów w celu dalszego wykorzystania dla potrzeb przyrodniczych,
- składowanie na składowiskach odpadów komunalnych - jako ostateczność.

2.3 Gromadzenie odpadów

W całym łańcuchu gospodarki odpadami pierwszym etapem jest ich gromadzenie. Przebieg tego procesu jest uzależniony od środowiska, w którym się odbywa. Zdecydowanie lepiej wygląda na terenach miast i osiedli, natomiast w środowisku wiejskim jest bardzo wiele do zrobienia w tym zakresie. Osobny rozdział stanowią tereny rekreacyjne, gdzie brak jest elementarnych warunków dla realizacji gospodarki odpadami.

Na terenach zorganizowanej zabudowy pojemniki do gromadzenia odpadów są zróżnicowane i dostosowane do specyfiki zabudowy (domki jednorodzinne, wielorodzinne bloki itp.). Na terenach wiejskich są wystawiane duże pojemniki w jakimś centralnym miejscu, często nieutwardzonym i niedostatecznie przygotowanym do pełnienia funkcji wiejskiego śmietnika. Ilość pojemników małych dostosowanych do indywidualnego gospodarstwa jest niewielka aczkolwiek widać systematyczną poprawę w tym zakresie.

Istotą prawidłowego gromadzenia odpadów jest maksymalizacja odzysku w różnych procesach.

2.4 Zbiórka i transport

Na podstawie ankiet wypełnionych przez gminy w 2003 roku zorganizowaną zbiórką odpadów w powiecie objętych było 81,8 % mieszkańców. W największym stopniu dotyczy to ludności Ostródy, Miłakowa i Łukty (tabela 9). To, że w tej grupie nie znajduje się drugie co do wielkości miasto powiatu; Morąg wynika z faktu, że w tym przypadku uwzględniono również obszar gminy.

Lp	Gmina	Ilość ludności w gminie	Ludność objęta zorganizowanym odbiorem odpadów		Ludność nie objęta zorganizowanym odbiorem odpadów		Sposób gromadzenia odpadów		Nazwa jednostki zbierającej odpady	
			(%)	(osób)	(%)	(osób)	bez segregacji	z segregacją	komunalna	prywatna
1.	Ostróda M	33800	95	32100	5	1700	X	X	PUK sp. z o.o. Ostróda	
2.	Ostróda	15200	70	10640	30	4560	X	X	PUK sp. z o.o. Ostróda	
3.	Morağ	24900	75	18675	25	6225	X	X	Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o. Morağ	
4.	Milakowo	5800	90	5220	10	580	X		PUK Ostróda PO Morağ	
5.	Milomłyn	5000	70	3500	30	1500	X		PUK sp. z o.o. Ostróda	
6.	Dąbrówno	4400	75	3300	25	1100	X		PUK sp. z o.o. Ostróda	
7.	Grunwald	5700	80	4560	20	1140	X		PUK sp. z o.o. Ostróda	
8.	Łukta	4400	90	3960	10	440	X		PUK Ostróda PO Morağ	PU Górtowski
9.	Małdyty	6400	70	4480	30	1920	X		PUK Ostróda PO Morağ	B. Ciereszko Wywóz nieczystości stałych i płynnych

Źródło: Dane ankietowe z gmin

Do tych badań należy mieć pewien dystans, bowiem inne zestawienia, bardziej wiarygodne owe deklaracje stawiają w innym świetle. Dokonano weryfikacji tych danych poprzez zestawienie ilości wytwarzanych odpadów przez mieszkańców oraz ilości przyjmowanych na składowiska. Z porównania tych wartości wynika, że z terenu powiatu zbierane jest ledwie ok. 55,7% odpadów komunalnych. Okazuje się, że stworzenie możliwości zorganizowanego zbierania odpadów nie oznacza załatwienia problemu w postaci faktycznego przekazywania odpadów wyspecjalizowanym jednostkom. Autorzy „Planu ...” nie podejmowali próby porównywania skali zbiórki na terenach miejskich i wiejskich. Taką możliwość wykluczył fakt braku ewidencjonowania zbiórki z poszczególnych gmin przez Przedsiębiorstwo Oczyszczania w Morağ. Formułowanie wniosków na podstawie danych uzyskanych z Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Ostródzie nie odzwierciedla stanu

faktycznego, choć potwierdza ogólnie znaną tendencję iż mieszkańcy wsi w bardzo małym stopniu korzystają ze zorganizowanego systemu zbiórki odpadów.

Zbiórką i transportem odpadów na terenie powiatu ostródzkiego zajmują się cztery podmioty gospodarcze. Dominującą rolę odgrywają dwa z nich będące komunalnymi spółkami prawa handlowego; czyli PUK Ostróda oraz PO Morağ. Dysponują one specjalistycznym sprzętem do transportu. Pozostałe firmy wypełniają pewną niszę na rynku. Marginalny odsetek stanowią podmioty gospodarcze, które własnym transportem dostarczają odpady na wysypiska.

Selektywna zbiórka odpadów w powiecie ostródzkim jest w początkowym stadium organizacji. Pojemnikami do zbiórki dysponują: PUK i PO. Łącznie w ich posiadaniu znajduje się 476 pojemników na tworzywa sztuczne, szkło i makulaturę. Systematycznie rośnie liczba pojemników. Ich zakup stymulowany jest środkami z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Oprócz głównych miast powiatu (Ostródy i Morağ), selektywną zbiórką objęta została również pewna część gminy Ostróda. Są to jednak pierwsze doświadczenia. Zbyt mało uwagi poświęca się edukacji, bez której trudno sobie wyobrazić powodzenie selektywnej zbiórki. W 2002 roku wynikiem selektywnej zbiórki było odzyskanie: 24.25 Mg plastiku, 36.62 Mg szkła oraz 2.98 Mg makulatury.

Na terenie powiatu nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Sporadycznie organizowane są akcje, które mają na celu zbiórkę jednorazową tego typu odpadów.

2.5. Unieszkodliwianie i odzyskiwanie

W powiecie nie prowadzi się innego poza składowaniem na składowiskach unieszkodliwiania odpadów. Ich biegunowe rozmieszczenie pozwala na właściwe korzystanie. Łączna powierzchnia składowisk wynosi ponad 28 ha. Problemem jest jednak fakt wydania decyzji o zamknięciu składowiska w Rudnie, które nie spełnia parametrów zawartych w rozporządzeniu ministra środowiska z dnia 24 marca 2003 r. (Dz.U. Nr 61) *w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów*. Nie było też przesłanek na dostosowanie do powyższych standardów. Ponieważ decyzja stała się prawomocna musi nastąpić budowa nowego składowiska, które spełni wszystkie wymogi formalne. Tym bardziej, że właśnie w oparciu o to składowisko ma funkcjonować Rejon Gospodarki Odpadami. Poza tym uruchomienie składowiska jest celem i efektem funkcjonowania Związku Gmin „Czyste Środowisko”

Po wybudowaniu nowego składowiska w Rudnie pojemność obu składowisk pozwoli na eksploatację do 2020 roku przy założeniu, że będzie prowadzona segregacja odpadów w proporcjach określonych ustawowo.

W 2002 roku na składowiskach zgromadzono następujące ilości odpadów:

- Rudno **16.939 Mg**; w tym komunalne **13 284,98 Mg**
- Zbożne **10.483 Mg**; w tym komunalne **5 634,90 Mg**

Składowisko w Zbożnem również musi dostosować infrastrukturę do standardów określonych w rozporządzeniu. Do najważniejszych wymogów należy instalacja wagi oraz instalacji odgazowującej.

Na składowisku w Rudnie prowadzone jest zagęszczanie odpadów z wykorzystaniem kompaktora. Nie prowadzi się natomiast zagęszczania odpadów w Zbożnem, bowiem brakuje kompaktora czy innego urządzenia umożliwiającego wykonywanie tego zabiegu. W przypadku obu składowisk nie prowadzi się segregacji odpadów. Nie prowadzi się również kompostowania. Odpady z oczyszczalni ścieków przeznaczone do kompostowania są przekazywane poza teren powiatu.

W obu składowiska prowadzone jest monitorowanie wpływu składowanych odpadów na środowisko wodne. Są zainstalowane piezometry po 4 na każdym składowisku. Regularnie badane są odcieki (dwukrotnie w ciągu roku), brakuje jednak podczyszczalni ścieków.

2.6. Nieczynne i nielegalne wysypiska

Wysypiska gminne zostały zamknięte; w Bieniaszach (gm. Miłakowo), Leśnicy (gm. Małdyty), Okragłym (gm. Dąbrówno), Miłomłynie, Zybułtowie (gm. Grunwald), Jędrychówko (gm. Morąg). Nieczynne obiekty są na różnym etapie rekultywacji.

Istnieje duży problem dzikich wysypisk, a więc takich które lokalizowane są przypadkowo. Mają one różny charakter. Część z nich zajmuje np. wyrobiska po nielegalnie eksploatowanych żwirowniach i stanowi poważny problem. Zwykle trudno jest zlikwidować takie wysypisko z uwagi na przyzwyczajenia miejscowej ludności.

Odpady na dzikie wysypiska trafiają z różnych źródeł:

- gospodarstw domowych, obiektów turystyczno – wypoczynkowych, podmiotów gospodarczych, które nie mają uregulowanej gospodarki odpadowej,
- gospodarstw domowych o niskim statusie społecznym i ekonomicznym,

- gospodarstw domowych i drobnej działalności gospodarczej wytwarzającej okazjonalnie specyficzne odpady komunalne, nie objęte zorganizowaną zbiórką np.: odpady budowlane, wielkogabarytowe, zielone,
- ludzi czasowo przebywających poza miejscem zamieszkania,
- obiektów porzuconych lub opuszczonych:
  - infrastruktury kolejowej, drogowej, wodociągowej, kanalizacyjnej i ciepłowniczej
  - tereny działalności przemysłowej i składowej,
  - porzucone budynki mieszkalne, gospodarcze, ogródki działkowe,
  - gospodarstwa rolne, bazy sprzętowe, zaplecza budowy, stacje paliw,
 ludzie przebywający na imprezach masowych; festyny, koncerty, manifestacje, podróźni przemieszczający się koleją lub transportem samochodowym.

Likwidacja dzikich wysypisk jest bardzo trudna. Jest to działanie o charakterze ciągłym. Teren powiatu ostródzkiego obfituje w lasy i jeziora, tam też najczęściej powstają dzikie wysypiska. Obowiązek utrzymania czystości na swoim terenie ciąży na właścicielu bez względu na to kto jest sprawcą zanieczyszczenia. Istniejące służby i mechanizmy są nieskuteczne.

2.7. Prognoza zamian w sektorze komunalnym

Badania krajowe wskazują na systematyczny wzrost ilości i zmianę jakości oraz struktury odpadów komunalnych. Wynika to z rozwoju gospodarczego oraz zmiany poziomu życia ludności. Przyrost ilości odpadów nie oznacza automatycznie wzrostu ich ilości na składowiskach, co jest wypadkową świadomości ekologicznej mieszkańców i poziomu ich zamożności, a także technologii utylizacji odpadów.

Obszar powiatu jest zbyt mały aby można było prowadzić badania w tym zakresie. Daje się jednak zauważyć, że zmniejsza się ilość odpadów lokowanych na składowiskach. Nie jest to oczywiście efekt poprawy świadomości, czy wzrostu zamożności mieszkańców, ani też wprowadzenia nowoczesnej technologii utylizacji odpadów. Świadczą o tym zatrważające liczby mówiące o ilości odpadów trafiających na składowiska. Wydaje się, że przyczyna tego zjawiska tkwi w komercjalizacji gospodarki odpadowej, a więc rosnących kosztach zbiórki i utylizacji oraz postępującej pauperyzacji społeczeństwa.

Prognozy mówią o bezwzględnym wzroście ilości odpadów w takich strumieniach jak: odpady budowlane i wielkogabarytowe, opakowaniowe (papier, tektura), tworzywa sztuczne i szkło. Tendencja ta dotyczy zarówno środowiska miejskiego jak i terenów wiejskich.

Znacznie jednak większym problemem jest zwiększenie ilości odpadów trafiających do procesu zorganizowanej gospodarki odpadami. Przecież dotyczy to prawie połowy ilości wytworzonych odpadów, a na terenach wiejskich nawet do 80%.

Prognozując ilość wytwarzanych odpadów oparto się na prognozie demograficznej dla powiatu ostródzkiego (tabela 10). Wynika z niej, że w najbliższych latach liczba ludności będzie malała. W przypadku powiatu ostródzkiego demografia nie jest jedynym czynnikiem decydującym o ilości odpadów, szczególnie tych które będą unieszkodliwiane poprzez składowanie na składowiskach. Zgodnie z założeniami statutowymi Związku Gmin „Czyste Środowisko” w oparciu o nowe składowisko w Rudnie, a w dalszej perspektywie także Zbożne, będzie funkcjonował Rejon Gospodarki Odpadami, który obejmować będzie od 120 – 180 tysięcy mieszkańców. To jest właśnie perspektywa na którą trzeba zwrócić szczególną uwagę przy tworzeniu „Planu...”

Prognozowana ilość odpadów komunalnych powstających w poszczególnych gminach powiatu ostródzkiego
Tabela 10

Gmina	Rok 2002			Rok 2006			Rok 2010		
	Ilości wytworzone	Zebrane selektywnie	składowane	Ilości wytworzone	Zebrane selektywnie	składowane	Ilości wytworzone	zebrane selektywnie	składowane
Dąbrówno	970	-	680	959	47	638	954	95	816
Grunwald	1259	-	920	1248	62	889	1240	122	1062
Łukta	970	-	300	959	63	717	954	189	726
Małdyty	1415	-	910	1405	68	936	1390	137	1190
Miłakowo	1816	-	1085	1734	100	1228	1712	196	1440
Miłomłyn	1516	-	930	1465	82	1037	1446	165	1216
Morağ	8440	45	5230	8420	1070	5512	8314	1250	6350
Gm. Ostróda	3362	16	2720	3347	217	2190	3305	430	2730
m. Ostróda	14197	45	6145	14145	1700	11200	13970	2300	11670
Powiat	33945	106	18920	33682	3408	24347	33285	4884	27200

Źródło: WPGO, Badania własne

3. Organizacja gospodarki odpadami

Całkowite wyeliminowanie odpadów jest niemożliwe, dlatego podstawową zasadą obowiązującą w tym zakresie jest minimalizowanie ich ilości. Jej realizacja jest możliwa

poprzez zapobieganie powstawaniu, natomiast w odniesieniu do tych odpadów, które się pojawiają należy postępować w następujący sposób:

1. zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
2. powtórne wykorzystywanie odpadów, których powstania nie da się uniknąć w określonych warunkach techniczno – ekonomicznych,
3. unieszkodliwianie odpadów poza składowiskiem o ile jest to możliwe i uzasadnione technicznie i ekonomicznie
4. składowanie odpadów, których nie da się odzyskać lub unieszkodliwić w określonych warunkach techniczno ekonomicznych.

Opisany model gospodarki odpadami ma na celu zmniejszenie ilości odpadów, które podlegają ostatecznie składowaniu. Jest to korzystne dla środowiska. Nie jest to jedyna korzyść, która z tego wynika można także dostrzec inne wymierne efekty; jak choćby odzysk energii, surowców, terenów i nowych miejsc pracy.

Przy realizacji procesu zorganizowanej gospodarki odpadami zakłada się wykorzystanie istniejącej infrastruktury, sprzętu, potencjału ludzkiego, doświadczeń oraz społecznej akceptacji. Nie przewiduje się likwidacji istniejących składowisk, ani podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami. W sposób naturalny natomiast będzie postępował proces rekultywacji poszczególnych fragmentów składowisk o tyle łagodny, że istnieje duża rezerwa pojemności składowisk. Podobnie, czyli ewolucyjnie przebiegać będzie proces modernizowania parku maszynowego i dostosowywania do standardów ustawowych. Powiat ostródzki jest w tym szczęśliwym położeniu, że małe, nie spełniające jakichkolwiek wymogów wysypiska gminne zostały już zamknięte. Pozostał jedynie problem z rekultywacją niektórych z nich i zostanie to w „Planie.....” ujęte.

W proponowanym modelu gospodarki odpadami przewidywane jest funkcjonowanie dwóch składowisk, szczególnie w początkowym okresie jego realizacji. Jest to możliwe ponieważ składowisko Rudno trzeba budować od podstaw, zaś Zbożne wymaga jedynie dostosowania do standardów ustawowych. W następnych fazach realizacji „Planu .....”, szczególnie przy osiąganiu kolejnych poziomów segregacji i selektywnej zbiórki odpadów, a więc przy drastycznym ograniczeniu ilości składowanych odpadów na składowiskach, Zbożne jest przewidywane jako rezerwa terenowa dla RGO Ostróda. Takie przynajmniej są założenia przy horyzoncie czasowym do 2010 roku. W okresie realizacji cała koncepcja będzie weryfikowana i dostosowywana do nowych możliwości. Nie przewiduje się zamykania składowisk w trybie administracyjnym, chyba, że nie będą one spełniały standardów.

3.1. Odzysk i unieszkodliwianie poza składowaniem

W planie przyjęto, że system gospodarki odpadami spełniać będzie następujące założenia:

1. obejmie wszystkich mieszkańców i podmioty działające na terenie powiatu i doprowadzi do korzystania z systemu przez wszystkich wytwórców,
2. zapewni gromadzenie odpadów poprzez
  - nie dopuszczanie do przepelniania pojemników,
  - regularne opróżnianie pojemników,
  - zapewnienie czystości w miejscach gromadzenia,
  - poprawa standardów technicznych miejsc gromadzenia.
3. zapewni dowóz odpadów do miejsc wskazanych przez gminę lub z nią uzgodnione. Dopuszcza się wszystkie formy zbierania i transportu odpadów w sposób bezpośredni i pośredni
4. oparty będzie na analizie ekonomicznej i środowiskowej z uwzględnieniem wszystkich grup zainteresowanych,
5. uwzględni aspekty organizacyjne, takie jak; rozliczenia z klientami, ilość podmiotów działających na terenie gminy i ich wybór, sprawowanie nadzoru, przekazywanie lub udostępnianie danych niezbędnych do sprawozdawczości prowadzonej przez gminę,
6. uwzględni możliwość monitorowania efektów technicznych i technologicznych, środowiskowych i ekonomicznych.

W „Planie ....” zakłada się, że segregacja będzie odbywała się przede wszystkim w miejscu wytworzenia odpadów, ale będzie także prowadzona na składowisku. Takie rozwiązanie ma zapewnić po pierwsze wyeliminowanie zanieczyszczenia surowców odzyskiwanych w procesie segregacji, a po drugie składowanie jedynie tych odpadów (wysegregowanych), które nie mogą być poddane żadnej innej obróbce.

Osobnym problemem jest kwestia odpadów problemowych, czyli niebezpiecznych. Oprócz tego, że będą one zbierane oddzielne, jako odrębna grupa, nie mieszana z odpadami komunalnymi, to pozostałości jakie znajdują się w odpadach komunalnych będą odzyskiwane w procesie segregacji. Na terenie powiatu brak jest miejsca do czasowego przetrzymywania

odpadów problemowych (używanie tego pojęcia aczkolwiek niezgodnego z ustawodawstwem jest bardziej trafne niż określenie niebezpieczne). Trwa obecnie procedura uzgodnień przed przystąpieniem do adaptacji pomieszczeń na ten cel. „Plan ....” jednak zakłada, że rozproszenie punktów składowania, czy przetrzymywania różnych odpadów nie jest wskazane, przede wszystkim z uwagi na potęgowanie zagrożeń. Wydzielone pomieszczenie będzie usytuowane na składowisku w Rudnie, bowiem nawet przy najlepszej segregacji w odpadach komunalnych będą znajdowały się odpady niebezpieczne, które trzeba będzie wysortować i składować oddzielnie. Teoria o większym zagrożeniu przy koncentracji nie dotyczy odpadów problemowych ponieważ składowisko nie będzie dla nich miejscem unieszkodliwiania, a jedynie miejscem okresowego przetrzymywania.

Nie wyklucza się usytuowania na terenie powiatu spalarni odpadów. Funkcjonowanie Rejonu Gospodarki Odpadami, jedynie w oparciu składowisko w Rudnie i Zbożnem jest oczywiście możliwe, a na pewno przy horyzoncie czasowym określonym dla aktualnego „Planu .....”. Jednakże działania Związku Gmin „Czyste Środowisko”, a także światowe i krajowe trendy w zakresie gospodarki odpadami powodują, że istnieje duże prawdopodobieństwo objęcia zorganizowaną zbiórką ponad 200 tys. mieszkańców. Uruchomienie więc tej technologii byłoby dobrym rozwiązaniem, tym bardziej, że pojawiają się inwestorzy chcący otworzyć spalarnię, jest również teren, na którym można to zrobić.

Nie wszystkie odpady w całości będą trafiły do unieszkodliwiania na składowiskach odpadów. Obowiązujące ustawodawstwo nakłada obowiązek prowadzenia segregacji niektórych strumieni odpadów komunalnych. Należą do nich:

1. odpady ulegające biodegradacji,
2. odpady opakowaniowe,
3. odpady wielkogabarytowe,
4. odpady budowlane,
5. odpady niebezpieczne (wytwarzane w grupie odpadów komunalnych).

3.1.1. Odpady ulegające biodegradacji w powiecie ostródzkim w 2000 roku powstawało 13,43 Mg. Według prognoz wykonanych przy opracowywaniu wojewódzkiego planu gospodarki założono, że w 2010 roku w powiecie ostródzkim, mimo spadkowej tendencji liczby ludności, wielkość wytworzonych odpadów wzrośnie do poziomu ok. 17,72 Mg. Brak jest statystyki, która pozwoliłaby na precyzyjne ustalenie ilości tych układów w poszczególnych gminach, ale nie jest to istotne bowiem wszystkie one będą funkcjonowały w jednym systemie gospodarki odpadami. Rolą podmiotu realizującego gospodarkę odpadami

będzie więc takie ustawienie segregacji, by bez względu na miejsce powstawania tego strumienia odpadów nie trafiał on w całości na składowisko. Zgodnie z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami na składowiskach nie może być składowane więcej jak 75% tej wielkości, czyli ok. 8,86 Mg.

Odpady zielone; jest to strumień, który w najprostszy sposób można segregować u źródła jego powstawania. Wystarczy nie dopuścić do wymieszania tych odpadów z innymi, często przypadkowymi ze względu na miejsce ich powstawania. Podobnie jest z ich unieszkodliwianiem, dają się w łatwy sposób utylizować przede wszystkim poprzez kompostowanie. Zgodnie z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami przyjęto, że w 2006 roku 35% masy tych odpadów będzie poddane procesowi utylizacji m.in. poprzez kompostowanie. W roku 2010 zakłada się, że 50% odpadów zielonych będzie poddanych kompostowaniu.

Na składowisku w Rudnie przewiduje się budowę kompostowni naturalnej na której odpady zielone poddawane będą jednoetapowemu procesowi kompostowania, przez okres 3 – 7 miesięcy. Podobne rozwiązanie będzie wprowadzone na składowisku w Zbożnem.

Dodatkowy konieczny recykling odpadów ulegających biodegradacji.

Oprócz odpadów biodegradowalnych wymienionych powyżej, powstaje jeszcze znacząca ich ilość, która winna być objęta utylizacją w podobny sposób. Do należą przede wszystkim:

- odpady organiczne z gospodarstw domowych,
- papier i tektura (nie opakowaniowe).

Planowana gospodarka odpadami ulegającymi biodegradacji

Tabela 11

	[tys. Mg]
Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995r.	Strumień odpadów komunalnych
2002	
Całkowita ilość wytworzonych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	11,7
Ilość zebranej makulatury	0
Ilość kompostowanych odpadów	0
2006	
Całkowita ilość wytworzonych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	15,47
Ilość kompostowanych odpadów zielonych	0,32
Ilość poddanych odzyskowi i recyklingowi odpadów opakowań papierowych	2,10
Dodatkowy konieczny odzysk i unieszkodliwianie (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	1,70
Dopuszczalne składowanie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	11,37
2010	
Całkowita ilość wytworzonych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	17,09
Ilość kompostowanych odpadów zielonych	0,49
Ilość poddanych odzyskowi i recyklingowi odpadów opakowań papierowych	2,81
Dodatkowy konieczny odzysk i unieszkodliwianie (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	5,24
Dopuszczalne składowanie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	8,54

Źródło: Dane ankietowe, WPGO

Możliwości odzysku i unieszkodliwiania (poza składowaniem) tych odpadów uzależnione są jednak od możliwości organizacyjnych i finansowych podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami, a także przyjętą przez jednostki administracyjne strategią postępowania (system zachęt i promocji).

Plan działań w latach - 2004-2006

Osiągnięcie wymaganego poziomu składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (75% wytworzonych wg stanu w roku 1995) podzielono na dwa etapy. W pierwszym; czyli 2004 - 2006 założono osiągnięcie poziom 12% odzysku i unieszkodliwiania (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji poza recyklingiem odpadów opakowaniowych. W drugim etapie realizacji „Planu.....” (2007-2010) zakłada się dalsze zwiększenie ilości odpadów poddanych recyklingowi w miejscu powstania o kolejne 13%, tak więc łącznie w okresie realizacji „Planu ...” 25% odpadów ulegających biodegradacji zostanie wysegregowana i unieszkodliwiona poza składowiskiem.

Realizacja ustaleń planu w części dotyczącej odpadów ulegających biodegradacji w pierwszym okresie czyli w latach 2004-2006 związana będzie w głównej mierze:

- ze znacznym rozwojem w stosunku do stanu obecnego - selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- budową instalacji do kompostowania odpadów zielonych oraz zwiększony odzysk odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Wybór metod i technologii dokonywany będzie na poziomie Rejonu Gospodarki Odpadami, w fazie projektowania. Powiat ostródzki jest w dość uprzywilejowanej sytuacji, bowiem Związek Gmin „Czyste Środowisko” jest na etapie przystępowania do budowy składowiska w Rudnie. Nie został jednak rozstrzygnięty problem technologii kompostowni jako sposobu utylizacji wymienionych odpadów. Kompostowanie w miejscu powstawania odpadów jest raczej mało prawdopodobne z uwagi na konieczność spełnienia wielu wymogów formalnych i technicznych. Ze względów organizacyjnych łatwiej będzie przekazać odpady do wyspecjalizowanego podmiotu, który zadba o prawidłowe zagospodarowanie. Zaczyna się tworzyć rynek zbytu, w chwili obecnej jedynie dla osadów ściekowych ale są przymiarki do jego poszerzenia.. Ze względu na pojemność istniejących składowisk nie będzie problemów z umiejscowieniem kompostowni.

Powyższe ustalenia traktować należy jako wytyczne dla gminnych planów gospodarki odpadami, w których powinny zapaść decyzje dotyczące konkretnych rozwiązań, głównie organizacyjnych, uzależnionych od uwarunkowań lokalnych.

Zarówno rodzaj, jak i wielkość instalacji oraz ich lokalizacja wynikają ze szczegółowych analiz:

- planów zagospodarowania przestrzennego na szczeblu gmin,
- realizacji dotychczasowych i planowanych działań w poszczególnych jednostkach administracyjnych.

3.1.2. Odpady opakowaniowe

Ten strumień odpadów jest efektem funkcjonowania zarówno sektora gospodarczego jak i komunalnego. Ilość tych odpadów jest uzależniona od wielu czynników takich jak; ogólnego poziomu spożycia, poziomu gospodarczego, sytuacji demograficznej. Zmiana któregokolwiek z wymienionych czynników skutkuje zmianą ilości wytworzonych odpadów.

Największy udział w ogólnej masie odpadów opakowaniowych stanowią odpady z papieru, tektury, szkła i tworzyw sztucznych.

W PPGO dla powiatu ostródzkiego przewidziano następujące poziomy odzysku w poszczególnych okresach realizacyjnych (tabela 12):

- w 2006 roku   18%
- w 2010 roku   32%

Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi (z papieru i tektury, wielomateriałowymi, z tworzyw sztucznych, ze szkła z blachy z aluminium) w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie w latach 2004 – 2010 Mg/rok

Tabela 12

Rok	Ilości (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	7344
Ilości zebranych selektywnie	brak danych
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	7780
Ilości zebranych selektywnie	1400
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	7682
Ilości zebranych selektywnie	2420

Źródło – Opracowanie własne, WPGO

Przy opracowywaniu „Planu ...” odstąpiono od przedstawiania ilości odpadów w układzie gminnym, ponieważ „Plan ...” dotyczy powiatowego systemu gospodarki odpadami, dlatego nie istotnym jest miejsce powstawania odpadów, ale ich ilość i rodzaj.

Odpady opakowaniowe z materiałów naturalnych

Ten rodzaj odpadów potraktowano podobnie jak w Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, to znaczy zostały one wyodrębnione z odpadów opakowaniowych. Ilości tych odpadów zostały przedstawione w tabeli 13, tam też przedstawiono planowane trendy w zakresie selektywnej zbiórki w okresie realizacji „Planu ....”.

Założono, że w poszczególnych latach poziom selektywnej zbiórki będzie kształtował się następująco:

- 2006 rok   13%
- 2010 rok   21%

Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi z materiałów naturalnych w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie w latach 2004 – 2010 Mg/rok

Tabela 13

Rok	Ilości (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	1405
Ilości zebranych selektywnie	brak danych
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	1451
Ilości zebranych selektywnie	188
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	1579
Ilości zebranych selektywnie	332

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych

Odpady z tworzyw sztucznych są odpadami o bardzo długim okresie rozkładu i niestety od pewnego czasu ich ilość wykazuje dużą progresję. Jednocześnie jest to najbardziej wdzięczny do selektywnej zbiórki typ odpadów. Jest już stworzony rynek tych odpadów, pozostaje tylko kwestia zorganizowania procesu selektywnej zbiórki.

W tabeli 14 przedstawiono ilości wytwarzanych odpadów z tworzyw sztucznych w powiecie ostródzkim oraz zaplanowane wielkości odzysku. Przedstawiają się one następująco:

- 2006 rok   20% wytwarzanych odpadów
- 2010 rok   30% wytwarzanych odpadów

Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie w latach 2004 – 2010 Mg/rok

Tabela 14

Rok	Ilości (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	1150
Ilości zebranych selektywnie	43
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	1237
Ilości zebranych selektywnie	247
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	1222
Ilości zebranych selektywnie	366

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

Odpady opakowaniowe ze szkła

Podobnie jak z tworzywami sztucznymi, po okresie problemów z rynkiem na ten rodzaj odpadów obecnie problemem jest zorganizowanie selektywnej zbiórki łącznie z pewnymi elementami zachęty i promocji. Zbiórka tego typu odpadów jest łatwiejsza i spotyka się z przychylnością społeczną, dlatego założono większy poziom selekcji.

Tabela 15 ilustruje ilości powstających odpadów szklanych oraz zamierzony poziom odzysku w poszczególnych fazach realizacji „Planu ....” i tak:

- 2006 roku - 35% wytworzonych odpadów,
- 2010 roku - 50% wytworzonych odpadów.

Planowana gospodarka odpadami opakowań ze szkła w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie w latach 2004 – 2010 Mg/rok

Tabela 15

Rok	Ilość
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	2476
Ilości zebranych selektywnie	18
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	2573
Ilości zebranych selektywnie (35%)	900
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	2540
Ilości zebranych selektywnie (60 %)	1524

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

Odpady opakowaniowe ze stali

Selektywna zbiórka opakowań ze stali odbywa się na dwa równoległe sposoby; jeden zorganizowany przez podmioty gospodarcze i drugi przypadkowy przez osoby fizyczne. Trudno jest rozstrzygać, który jest lepszy, najistotniejszym jest cel. A ten i w jednym i drugim przypadku jest dokładnie taki sam, by opakowania te nie trafiły w formie niesegregowanej na składowisko.

Ilości wytwarzanych odpadów i ilości zebranych selektywnie przedstawia tabela 16, a przedstawiają się one następująco:

- 2006 rok - 18% wytworzonych odpadów,
- 2010 rok - 30% wytworzonych odpadów

Planowana gospodarka odpadami opakowań ze stali w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie w latach 2004 – 2010 Mg/rok

Tabela 16

Rok	Ilości (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	321
Ilości zebranych selektywnie	brak danych
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	337
Ilości zebranych selektywnie	61
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	333
Ilości zebranych selektywnie	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

Odpady opakowaniowe z aluminium

Tych odpadów jest stosunkowo niewiele. Ich ilość przedstawiona jest w tabeli 17.

Zaznaczone są również ilości przeznaczone do odzysku w drodze selektywnej zbiórki i tak

- w 2006 roku - 35% wytworzonych odpadów,
- w 2010 roku - 50% wytworzonych odpadów.

Planowana gospodarka odpadami opakowaniowymi z aluminium w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie w latach 2004 – 2010 Mg/rok

Tabela 17

Rok	Ilość (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	93
Ilości zebranych selektywnie	brak danych
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	98
Ilości zebranych selektywnie	34
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	96
Ilości zebranych selektywnie	48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

Odpady opakowaniowe z papieru i tektury

Szczegóły ilościowe gospodarki tego rodzaju odpadami zostały zawarte w tabeli 18.

Ilość tych odpadów jest bardzo duża, ale są one wdzięczne do odzyskiwania. Potrzebny jest jednak system ich odzyskiwania. W poszczególnych okresach realizacji programu założono odzysk na poziomie jak niżej:

- w 2006 roku - 45% wytworzonych odpadów,
- w 2010 roku - 55% wytworzonych odpadów

W poszczególnych okresach zakłada się następujący poziom odzysku wymienionych odpadów:

- 2006 r 20%,
- 2010 r 50%

Planowana gospodarka odpadami wielkogabarytowymi w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie ostródzkim w latach 2004 – 2010 Mg/rok Tabela 20

Rok	Ilości (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	1849
Ilości zebranych selektywnie	brak danych
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	1846
Ilości zebranych selektywnie	369
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	1822
Ilości zebranych selektywnie	911

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

3.1.4. Odpady budowlane

Według szacunkowych danych w powiecie ostródzkim w 2002 roku wytworzono 4224 Mg odpadów budowlanych. Prognozy naukowe przewidują rosnący trend tego strumienia odpadów, dlatego też przy opracowywaniu „Planu ....” uwzględniono progresję ilości odpadów – tabela 21

Unieszkodliwianie tego rodzaju odpadów poprzez składowanie ich na składowisku jest zupełnie nieracjonalne i niczym nie uzasadnione. Powinny one być wysegregowane w miejscu powstania, poddane recyklingowi i wprowadzone ponownie do obrotu w postaci półproduktów lub prefabrykatów. Zastosowanie surowców uzyskanych z recyklingu odpadów budowlanych jest bardzo szerokie.

Najistotniejszym jest jednak zbiórka, którą należy prowadzić z wykorzystaniem specjalnych pojemników i przenośników, które zabezpieczają środowisko przed zanieczyszczeniem. Jest to o tyle istotne, że ten typ odpadów powstaje często na terenach zurbanizowanych, wrażliwych na zanieczyszczenie.

W okresie realizacji „Planu ...” założono następujące ilości odpadów budowlanych, które będą odzyskiwane:

- 2006 r 15%,
- 2010 r 40%

Planowana gospodarka odpadami budowlanymi w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie ostródzkim w latach 2004 – 2010 Mg/rok Tabela 21

Rok	Ilości (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	4224
Ilości zebranych selektywnie	brak danych
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	4459
Ilości zebranych selektywnie	669
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	4403
Ilości zebranych selektywnie	1761

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

3.1.5. Odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie odpadów komunalnych

Według przyjętych wskaźników, przeciętnie w 1 Mg odpadów komunalnych na terenach miejskich znajduje się ok. 3 kg odpadów niebezpiecznych, natomiast na terenach wiejskich ilość ta wynosi 2 kg. Głównymi składnikami odpadów niebezpiecznych są: farby, lakiery, tłuszcze, farby drukarskie, kleje, żywice zawierające substancje niebezpieczne, baterie i akumulatory ołowiowe, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne.

Jako wyjściowy przyjęto rok 2002, w którym szacunkowo wytworzono ok. 263 Mg odpadów niebezpiecznych. Niestety brakuje danych o ilości zebranych odpadów jakkolwiek w 2001 roku wszedł przepis nakładający obowiązek przyjmowania np. zużytych akumulatorów i baterii ołowiowych. Są to jednak dane szacunkowe.

W okresie realizacji „Planu ....” należy zorganizować Gminne Punkty Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych. Obecnie brak jest miejsca do którego możnaby oddać odpady niebezpieczne dlatego znajdujemy je na dzikich wysypiskach lub porzucone w przypadkowych miejscach. W chwili obecnej trwa procedura formalna w sprawie zorganizowania Powiatowego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, który swym zasięgiem objął by kilka ościennych powiatów. Taka zbiornica jest niezbędna i na terenie powiatu musi być zorganizowana. Kwestią drugorzędną jest jej lokalizacja, szczególnie w kontekście istniejących możliwości wygospodarowania powierzchni na istniejących składowiskach.

Przyjęto że na terenie powiatu ostródzkiego dynamika przyrostu ilości wyselekcjonowanych odpadów będzie kształtowała się następująco:

- w 2006 r 15% wytworzonych odpadów,

- w 2010 r 50% wytworzonych odpadów.

Planowana gospodarka odpadami niebezpiecznymi w strumieniu odpadów komunalnych w powiecie ostródzkim w latach 2004 – 2010 Mg/rok Tabela 22

Rok	Ilości (Mg)
2002	
Ilości wytworzone w 2002 r	263
Ilości zebranych selektywnie	brak danych
2006	
Ilości wytworzone w 2006 r	264
Ilości zebranych selektywnie	39
2010	
Ilości wytworzonych w 2010 r	260
Ilości zebranych selektywnie	130

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IETU (za KPGO i WPGO)

Przedstawione założenia dotyczą w głównej mierze osób fizycznych i wielu małych podmiotów gospodarczych, które wytwarzają niewielkie ilości odpadów niebezpiecznych nie muszą posiadać decyzji na ich wytwarzanie. Zakłady, które wytwarzają większe ilości posiadają decyzje administracyjne oraz zatwierdzone programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, mają również zawarte umowy na odbiór tych odpadów przez wyspecjalizowane firmy. Sprzyjającym zjawiskiem jest rozwijający się rynek odpadów niebezpiecznych.

3.2. Odpady powstające w sektorze gospodarczym

3.2.1. Stan aktualny

Odpady wytwarzane na terenie powiatu ostródzkiego pochodzą głównie z rolnictwa, hodowli, rybołówstwa, leśnictwa, przetwórstwa żywności w małym stopniu z sadownictwa oraz, procesów termicznych (ciepłowni). Duży udział stanowią odpady pochodzące z obróbki drewna oraz produkcji płyt i mebli. Pewna ilość odpadów powstaje w zakładach produkujących jednostki pływające z tworzyw sztucznych oraz z obróbki metali.

Większość z tych odpadów (wg szacunków w WPGO nawet 80%) jest wykorzystywanych gospodarczo, szczególnie odpady z przetwórstwa drewna i płyt oraz rolnictwa i hodowli.

Pod względem ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych powiat ostródzki zajmuje czwarte miejsce w województwie warmińsko – mazurskim. Wytwarzając 62.8 tys. Mg (dane z 2002 roku) ustępujemy tylko powiatom; elbląskiemu, piskiemu i olsztyńskiemu. Ilość tych odpadów jest oczywiście bardzo duża, ale najważniejszy jest fakt, że niemal w

całości są one poddawane recyklingowi i powtórnie trafiają do produkcji. Nie degradują środowiska, szczególnie w ostatnich latach kiedy to wiele odpadów zostało wykorzystane, a nie trafiło na składowiska.

Do największych wytwórców odpadów przemysłowych w powiecie należy zaliczyć:

1. Zakłady Mięsne „Morliny” S.A. – ponad 33 950 Mg – głównie mierzwa, obornik, osady z zakładowych oczyszczalni ścieków (wykorzystywane po wstępnej obróbce do nawożenia pól uprawnych),
2. „Sklejka Morağ – Paged Mazury” S.A. w Morağ – 26 160 Mg – głównie wióry, trociny, ścinki, kawałki drewna i płyt wiórowych, odpady kory i korka, pył drzewny (wykorzystywany do produkcji energii, granulatu opałowego i ściółki dla zwierząt),
3. „Mlekwita” sp. z o.o. w Morağ – 23 417 Mg – głównie surowce i produkty nieprzydatne do spożycia i przetworzenia (całość odsprzedawana producentom trzody chlewnej).

Odpady przemysłowe, które nie są zagospodarowane składowane są na składowiskach odpadów komunalnych lub przemysłowych. Na terenie powiatu, formalnie nie ma składowiska odpadów z sektora gospodarczego. Jedynie na terenie ZM „Morliny” jest wydzielony teren o powierzchni 3,71 ha, na którym okresowo przetrzymywane są odpady pochodzące z zakładu.

W powiecie ostródzkim nie ma instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów przemysłowych.

3.2.2. Prognozy odpadów z sektora gospodarczego

W założeniach KPGO w najbliższym czasie ilość odpadów przemysłowych powinna utrzymać się na niezmiennym poziomie. Zwiększy się natomiast ich odzysk u źródła. O ile nie ma problemu z inwentaryzacją odpadów w dużych zakładach, bo są łatwe do skontrolowania i muszą posiadać programy gospodarki odpadami oraz składać informację o ilości wytworzonych odpadów, o tyle duży problem stanowią małe podmioty gospodarcze. One właśnie tworzą tzw. „szarą strefę odpadową”. Wprawdzie nie jest to wielki odsetek ale dość trudny do skontrolowania z uwagi na duże rozproszenie. O skali problemu decyduje liczba podmiotów gospodarczych, których funkcjonuje ponad 9 400.

Jedynym sposobem na uchwycenie ilości tych odpadów jest wyegzekwowanie sprawozdawczości, co jest możliwe poprzez wzmożenie kontroli w małych firmach. Pełna

informacja i zaewidencjonowanie ilości odpadów pozwoli na przygotowanie instalacji i dobrane adekwatnych technologii unieszkodliwiania.

3.3. Organizacja gospodarki odpadami

3.3.1. Minimalizacja ilości powstających odpadów.

Podstawową zasadą w gospodarce odpadowej jest ograniczanie ich ilości „u źródła”, ponieważ całkowite wyeliminowanie odpadów nie jest możliwe. Ograniczenie wytwarzania odpadów jest procesem długofalowym wymagającym spełnienia wielu warunków; począwszy od świadomości poprzez rozwój techniki i technologii aż do możliwości finansowych włącznie

Sposobem na ograniczenie odpadów jest ustalenie preferencji dla technologii, które przewidują minimalizację wytwarzania odpadów. Mając listę preferencyjną można stymulować wykorzystywanie pożądanых poprzez ich dofinansowanie. Tę funkcję będzie spełniał Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wprawdzie jest on niewielki, dlatego będzie traktowany jako komplementarny w stosunku do WFOŚ oraz innych funduszy.

Kolejną metodą jest wprowadzanie przez podmioty gospodarcze systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z normami ISO serii 1400. Na terenie powiatu istnieje niewiele zakładów, które już posiadają ten certyfikat, są również podmioty, które są w trakcie tych procedur.

3.3.2. Odzysk i unieszkodliwianie

Zużyte opony

Zużyte opony stanowią istotny problem dla środowiska z uwagi na ich dużą trwałość. Rozwój motoryzacji oraz niekontrolowany import używanych opon powoduje, że stanowią one poważny problem ekologiczny. W powiecie brak jest systemu zbiórki zużytych opon. To co dzieje się w tym zakresie jest początkiem drogi do uregulowania tego procesu. Problemy z lokalizacją miejsca, w którym byłyby czasowo przetrzymywane dodatkowo odsuwają w czasie uruchomienie systemu.

Aby ograniczyć ilość opon, które trafiają do środowiska w stanie nie przetworzonym można stosować różne metody:

- bieżnikowanie (wydłużenie czasu użytkowania),
- zagospodarowanie całych opon,
- wykorzystywanie produktów z przeróbki mechanicznej i chemicznej,

- spalanie z odzyskiem energii.

Należy przypuszczać, że pewnym rozwiązaniem jest uregulowanie prawne nakładające obowiązek odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w tym zużytych opon w poszczególnych latach. Pozostaje jedynie kwestia narzędzi do egzekwowania tego obowiązku. W bieżącym 2004 roku rozporządzenie przewiduje odzysk 50% zużytych opon, a w 2007 – 75%. Oczywiście są to założenia nierealne z uwagi na kompletny brak systemu zbiórki tych odpadów.

Poprawa tej sytuacji nastąpi w momencie uruchomienia składowiska w Rudnie, gdzie jest przewidziany boks na zużyte opony.

Odpady z rolnictwa i rybołówstwa

Dominujące rodzaje odpadów w tej grupie to odchody zwierzęce, mierzwa, odpadowa tkanka zwierzęca i padlina. Do niedawna zagospodarowanie było bardzo proste bowiem część z nich (odchody) trafiały na powrót do rolnictwa w charakterze nawozu organicznego, zaś pozostałe odpady z produkcji trafiały do wyspecjalizowanych zakładów z przeznaczeniem na dodatki paszowe.

O ile nie ma w dalszym ciągu postępowanie z obornikiem się nie zmieniło, to problemem stały się odpady tkanki zwierzęcej, szczególnie bydła. Pojawienie się BSE spowodowało, że każdą sztukę od 24 miesiąca życia trzeba pod tym kątem badać, a utylizacją zajmują się wyspecjalizowane zakłady, których na terenie powiatu nie ma. Największym dostarczycielem odpadowej tkanki zwierzęcej w tym odpadów typu SRM są ZM „Morliny” oraz ZM „Matczak”. W tym przypadku zakład ma podpisaną umowę i przekazuje odpady wyspecjalizowanemu podmiotowi gospodarczemu. Podobnie jest z pozostałymi zakładami, których jest 10 w tym 5 ubija drób. Do największych w branży drobiarskiej należą: PPUH „Prosper” w Łukcie i „Indyk Mazury” w Ostródzie.

Na terenie powiatu funkcjonuje zbiornica, w której czasowo przechowywana jest padlina - głównie drób i trzoda chlewna. System zbiórki padliny polega na podpisaniu przez poszczególne gminy umowy z zakładami zbierającymi padlinę, na odbiór bezpośrednio od hodowców.

Szczątkowe ilości odpadów pochodzą z rybołówstwa, bowiem przetwórstwem ryb zajmuje się niewielki zakład w Bogaczewie.

Odpady z przemysłu owocowo – warzywnego

Tego rodzaju odpadów jest niewiele ponieważ w powiecie brak jest zakładów zajmujących się przetwórstwem warzyw i owoców. Źródłem tych odpadów są niewielkie zakłady garmazeryjne przetwarzające owoce i warzywa.

Odpady te przeznaczane są na paszę dla zwierząt. Nowe uregulowania prawne wyeliminują ten sposób unieszkodliwiania i trzeba będzie kompostować do czego są one bardzo przydatne.

Odpady z przemysłu mleczarskiego

Odpady tego strumienia niemal w całości są odzyskiwane w procesie recyklingu.

Podstawowym odpadem jest serwatka, która odsprzedawana jest na paszę dla zwierząt. Nie prowadzi się przetwórstwa tego odpadu. W powiecie funkcjonują dwa zakłady mleczarskie zajmujące się produkcją i przetwarzaniem mleka:

- „Mlekowita” sp. z o.o. – w Morągu jeden z największych wytwórców odpadów gospodarczych,
- „Łuk – Mił” sp. z o.o. – w Łukcie,
- „Lactima” sp. z o.o. – w Morągu

Odpady z przemysłu napojów alkoholowych

W największych ilościach wytwarzane są odpady z destylacji spirytualiów oraz wytloki, osady pofermentacyjne i wywary. Niemal w całości odpady te są odzyskiwane, stanowią bowiem dobrą paszę dla zwierząt. Pozostałości, które na paszę się nie nadają powinny być stosowane jako nawóz organiczny. Jedynie ścieki powstające w gorzelniach trafiają do oczyszczalni.

Aktualnie funkcjonują cztery gorzelnie:

1. Bartężek,
2. Grunwald,
3. Ostróda,
4. Zybułtowo.

Potencjalne możliwości wznowienia produkcji istnieją jeszcze w pięciu innych zakładach tj.: Dylewie, Gierzwałdzie, Napromie, Szyldaku i Zawrotach. Wznowienie produkcji w wymienionych miejscowościach nastąpi w momencie wprowadzenia domieszki bioetanolu do paliw.

Odpady z przemysłu mięsnego

Ten strumień odpadów wymaga unieszkodliwiania w wyspecjalizowanych instalacjach. Na terenie powiatu ostródzkiego nie istnieje żadna instalacja, która umożliwiłaby prowadzenie takiego procesu. Wszystkie odpady trafiają poza granice powiatu do wyspecjalizowanych zakładów.

Zakładami, które wytwarzają odpady są:

1. ZM „Morliny” w Ostródzie,
2. „Matczak” w Dąbrównie,
3. Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Karski” w Dąbrównie,
4. PUH „Wieczorek” w Łukcie,
5. PUH „Kołtek” w Małdytach,
6. PUH „Kościanek” w Miłakowie,

3.4. Odpady niebezpieczne

3.4.1. Stan aktualny

Odpady niebezpieczne stanowią szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska, dlatego też gospodarka nimi wymaga szczególnego nadzoru

Odpady niebezpieczne powstają zarówno w sektorze gospodarczym, jak i w komunalnym. Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Ponadto odpady te powstają w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia, szkolnictwie oraz resorcie Obrony Narodowej.

Stanowią one odrębną grupę odpadów przemysłowych. W 2001 r. na terenie powiatu wytworzono ponad 120 Mg. Ilość tych odpadów zmienia się, przede wszystkim dlatego, że kolejne zakłady występują z wnioskiem o wydanie decyzji na ich wytwarzanie, zatwierdzenie programu gospodarki odpadami czy też przesyłają informację o ilości wytworzonych odpadów. Zmieniające się w tym zakresie przepisy powodują, że statystki coraz bardziej odzwierciedlają stan faktyczny. Ponieważ na terenie powiatu brak jest instalacji do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, wszystkie one trafiają w inne rejony kraju, czy województwa.

Ilość odpadów niebezpiecznych nie jest problemem samym w sobie, szczególnie u dużych wytwórców. Znacznie większym problemem są zakłady małe, rozproszone, które nie prowadzą żadnej ewidencji, a wytworzone odpady trafiają do środowiska w formie pierwotnej.

Ze statystyk wynika, że część tych odpadów, tj. ok. 17,9 Mg została wykorzystana ponownie. Pozostała część została w różny sposób zagospodarowana i tak 17,9 Mg unieszkodliwiono, a 31,3 Mg jest tymczasowo składowana na terenie zakładów. Wydaje się jednak, że jest to informacja nieprecyzyjna i pobieżna.

Do odpadów niebezpiecznych wytwarzanych na terenie powiatu należy zaliczyć: oleje odpadowe, w tym głównie oleje smarowe (pochodzące z wymiany eksploatacyjnej), zaolejone szlamy z separatorów olejowych i odstojników. Oleje smarowe stanowią podstawowy rodzaj odpadów niebezpiecznych, ich udział w strukturze tego rodzaju odpadów wynosi ponad 56%

Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych odbywa się poza obszarem powiatu. Wspecjalizowane firmy: „ABB Servis” sp. z o.o. w Elblągu, „AWAS” sp. z o.o., „Comal” odbierają wymienione odpady i w posiadanych instalacjach prowadzą unieszkodliwianie.

Relatywnie duże ilości odpadów niebezpiecznych wytwarzają służby medyczne, ze szczególnym uwzględnieniem dwóch szpitali. Ten rodzaj odpadów jest utylizowany również poza terenem powiatu, najczęściej w spalarni Szpitala Powiatowego w Bartoszycach.

Zużyte baterie i akumulatory w większości są odbierane przez przedstawiciela Zakładu Górniczo Hutniczego „Orzeł Biały” w Bytomiu, gdzie są poddane recyklingowi.

Wśród podmiotów, które wytwarzają największą ilość odpadów niebezpiecznych w powiecie ostródzkim znajdują się następujące jednostki:

1. PUH Transport Morliny sp. z o.o.
- w Morlinach 40,0 Mg
2. Dyrekcja Eksploatacji Cystern – w Ostródzie 24,8 Mg,
3. PPHU „STALZŁOM” - w Kajkowie 22,5 Mg,
4. Powiatowy ZOZ - w Ostródzie 18,0 Mg,
5. Samodzielny ZOZ - w Morażu 11,0 Mg,
6. Zakład Energetyczny - w Ostródzie 10,8 Mg,
7. ZNMR - w Ostródzie 8,8 Mg,
8. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
- w Morażu 7,0 Mg.

Na terenie powiatu ostródzkiego, na składowiskach komunalnych brak jest wydzielonych kwater do składowania odpadów niebezpiecznych.

Transport odpadów niebezpiecznych do miejsc odzysku realizowany jest przez jedenaście podmiotów z terenu powiatu oraz wyspecjalizowane firmy zajmujące się unieszkodliwianiem. Wszystkie spełniają wymogi ustawowe jakie określają: ustawa Prawo o

ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98/1997, poz. 602 z późn. zm.) oraz rozporządzenie ministra transportu i gospodarki morskiej (Dz. U. Nr 75/1999, poz. 609).

3.4. Szczególne rodzaje odpadów niebezpiecznych

Odpady niebezpieczne są grupą niejednorodną. W jej skład wchodzi kilka rodzajów odpadów, do których należą: odpady zawierające PCB, oleje, baterie i akumulatory, odpady zawierające azbest, pestycydy, zużyte urządzenia elektryczne, pojazdy wycofane z eksploatacji.

Odpady zawierające PCB.

W powiecie ostródzkim nie występują takie odpady. Do zakładów, w których najczęściej występuje ten rodzaj odpadów należą zakłady energetyczne oraz mleczarnie. Z informacji źródłowych wynika, że u tych wytwórców brak jest odpadów z domieszką PCB.

Oleje odpadowe.

Ten rodzaj odpadów stanowi największą grupę wśród odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w powiecie ostródzkim – 67,9 Mg. Powstają one w wyniku eksploatacji pojazdów samochodowych, podczas wymian okresowych olejów silnikowych i przekładniowych.

Wśród wytwórców olejów odpadowych dominują duże podmioty gospodarcze, do których w powiecie ostródzkim należą:

1. PUH „Transport Morliny“	40,0 Mg,
2. Zakład Produkcyjno Doświadczalny – Bałcyny	6,5 Mg,
3. ZNMR – Ostróda	3,3 Mg,
4. PKS – Ostróda	3,3 Mg.

Wytwarzają oni niemal 80% odpadów olejowych, ale są do tego przygotowani technicznie i organizacyjnie, a uzyskane odpady są przekazywane wyspecjalizowanym firmom. Pozostała ilość jest w części efektem działalności mniejszych firm oraz indywidualnych wytwórców, którzy stanowią największy problem. Istotą tego problemu jest brak przygotowania technicznego do odzysku, a następnie przekazania wytworzonych odpadów olejowych wyspecjalizowanym podmiotom.

Na terenie gmin powinny zostać utworzone punkty zbiórki przetworzonych olejów.

Zaolejone szlasy z separatorów na stacjach benzynowych stanowią niewielki odsetek, ponieważ ich oczyszczanie odbywa się raz na 3 lub 5 lat i wykonywane jest przez

przygotowane do tego podmioty. Największym wytwórcą zaolejonych szlamów na terenie powiatu są Zakłady Naprawcze Mechanizacji Rolnictwa w Ostródzie, które rocznie wytwarzają ok. 4,7 Mg.

Wprowadzone nowe regulacje prawne w zakresie gospodarki odpadami, a szczególnie ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i opłacie depozytowej zobowiązały przedsiębiorców wprowadzających na rynek oleje smarowe do uzyskania określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów poużytkowych.

Baterie i akumulatory

Zużyte baterie i akumulatory są drugą pod względem ilości grupą odpadów niebezpiecznych wytwarzanych na terenie powiatu ostródzkiego. W ubiegłym – 2003 roku, wytworzono 34,8 Mg, co stanowi ponad 28,7% wszystkich odpadów niebezpiecznych powstałych w powiecie. Największymi wytwórcami są zakłady transportowe oraz podmioty zajmujące się demontażem wycofywanych z użytku samochodów. Należą do nich:

1.	PUH „STALZŁOM”	w Kajkowie	20,0 Mg,
2.	Zakład Energetyczny S.A. Rejon	w Ostródzie	3,0 Mg
3.	DEC	w Ostródzie	2,2 Mg,
4.	PKS	w Ostródzie	2,7 Mg

Oprócz dużych wytwórców, którzy mają uregulowaną gospodarkę odpadami niebezpiecznymi istnieje trudna do ustalenia liczba małych podmiotów gospodarczych, które demontują akumulatory i baterie porzucając je w przypadkowych miejscach. Dotyczy to szczególnie popularnych „auto – złomów”, które nie prowadzą żadnej gospodarki odpadami. Na terenie powiatu funkcjonuje 5 takich firm. Usuwane akumulatory często trafiają do osób, które demontują je odzyskując w karygodny sposób ołów, zaś pozostałe części składowe, w tym roztwór kwasu wylewają do ziemi. Należy wzmocnić kontrolę tych podmiotów pod kątem prowadzenia gospodarki odpadowej, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych. Jeszcze trudniej oszacować ilość wytworzonych odpadów przez osoby fizyczne, które we własnym zakresie dokonują wymiany baterii i akumulatorów.

W celu uporządkowania gospodarki bateriami i akumulatorami niezbędna jest organizacja systemu zbiórki z rozproszonych miejsc. Obowiązek zapewnienia odpowiedniego

poziomu odzysku i recyklingu baterii i akumulatorów został nałożony na podmioty wprowadzające je na rynek, a egzekwowany jest poprzez stosowanie opłaty produktowej.

Odpady zawierające azbest

Większość odpadów zawierających azbest powstaje podczas prac remontowych w wyniku wymiany pokryć dachowych, elewacji na budynkach oraz rur wodociągowo – kanalizacyjnych. Tam bowiem ma zastosowanie azbest. Trudno jest określić ilość powstających tego typu odpadów, aczkolwiek jest duże zainteresowanie usuwaniem z najbliższego otoczenia wyrobów zawierających azbest. Są podmioty przygotowane organizacyjnie i technicznie do usuwania tych odpadów, jednakże koszty takiego zabiegu są bardzo wysokie. Brakuje także zapowiadanych rekompensat bądź innych instrumentów ekonomicznych zachęcających do pozbywania się wyrobów azbestowych. Trudno nawet prognozować ilości wytwarzanych odpadów, bo jest to uzależnione od kilku warunków, przede wszystkim od możliwości ekonomicznych ich posiadacza.

W 2003 roku według oficjalnych statystyk na terenie powiatu ostródzkiego wytworzono ponad 15 Mg tych odpadów. Dokonało tego Przedsiębiorstwo Remontowo – Budowlane z Ostródy wymieniając pokrycie dachowe na budynku Poczty w Ostródzie.

Nie wszystkie jednak działania mają charakter formalny. Istnieje tzw. „szara strefa” w zakresie gospodarki tymi odpadami polegająca na wymianie elementów azbestowych i wyrzuceniu ich na drogę, lub np. przekładaniu z budynku mieszkalnego na budynek inwentarski itp.

Pestycydy i odpady niebezpieczne składowane w mogielnikach

Ten rodzaj odpadów musi być rozpatrywany w dwóch aspektach; bieżącym i historycznym. Aktualnie, postępowanie ze środkami ochrony roślin ma zupełnie inny charakter. Po pierwsze zmniejszyła się ilość używanych środków ochrony, po wtóre dostosowane są wielkości opakowań do potrzeb i po trzecie zwiększono ilość pestycydów biodegradowalnych.

Jeśli natomiast chodzi o aspekt historyczny, to mam doczynienia z zaszłościami w postaci zlokalizowanych i nie zlokalizowanych mogielników oraz magazynów, w których przetrzymywano te środki.

Na terenie powiatu ostródzkiego znajdują się dwa zlokalizowane mogielniki; Kotkowo (70 Mg) i Warlity Wielkie (20 Mg) oraz dwa magazyny, w których przetrzymywano środki ochrony roślin tj. magazyn GS „SCh” w Ostródzie i magazyn

Nadleśnictwa w Mielnie. Lokalizacja mogielników jest zupełnie przypadkowa wręcz bezsensowna. Oba są umiejscowione w pobliżu jezior. Nie są to jednak wszystkie miejsca, w których składowano te odpady. Istnieje wiele niezidentyfikowanych miejsc, w których zostały one zakopane.

Został opracowany przez Urząd Marszałkowski program likwidacji mogielników, który przewiduje, że w 2004 roku nastąpi usunięcie tych odpadów i rekultywacja terenu na którym się znajdowały.

Wycofane z eksploatacji pojazdy

Wycofywane z eksploatacji samochody są poważnym zagrożeniem dla środowiska jeśli nie zostaną właściwie unieszkodliwione. Niebezpieczeństwo wynika z tego, że zawierają one wiele elementów takich jak; metale, w tym także ciężkie, oleje, płyny chłodnicze, akumulatory, opony, szkło i tworzywa sztuczne.

Wiele z tych odpadów stanowi materiał do recyklingu materiałowego i energetycznego, a jedynie niewielka ilość odpadów jest składowana na składowiskach.

Na terenie powiatu ostródzkiego istnieje tylko jedna upoważniona firma zajmująca się kasacją pojazdów wycofanych z użytkowania, jest to Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „STALZŁOM” w Kajkowie. Posiada ona program gospodarki odpadami, który przewiduje odzysk odpadów niebezpiecznych.

Nie wszystkie jednak pojazdy trafiają do wyspecjalizowanych przedsiębiorstw. Duża liczba trafia do tzw. auto – złomów zajmujących się skupem pojazdów i odzyskiwaniem części. Są one bardzo słabo wyposażone w specjalistyczny sprzęt, nie prowadzą żadnej ewidencji ani gospodarki odpadami. Na terenie powiatu funkcjonuje 5 takich zakładów.

Odpady medyczne

Odpady medyczne powstające w placówkach medycznych, to materiał o bardzo zróżnicowanym poziomie zagrożenia. Stanowią one grupę odpadów typowo komunalnych, toksycznych chemikaliów oraz odpadów zainfekowanych biologicznie.

W powiecie ostródzkim funkcjonują dwa szpitale, osiem przychodni i pięć gminnych ośrodków zdrowia

Obiekty służby zdrowia w powiecie ostródzkim

Tabela 23

Lokalizacja	Obsługiwany obszar
Gm. Miłomłyn	
Miłomłyn MGOZ	Miasto i gmina Miłomłyn
Gm. Morąg	

Morağ SP ZOZ +3 Przychodnie	Gm. Morağ, Łukta, Małdyty, Miłakowo
Gm. Małdyty	
GOZ Małdyty	Gmina Małdyty
Gm. Miłakowo	
GOZ Miłakowo, GL M.Jonkisz	Miasto i gmina Miłakowo
Miasto i gm. Ostróda	
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - MEDICAL CENTEM	m. Ostróda
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANUS	gm. Ostróda
Centrum Zdrowia - MEDICA (szpital i przychodnia)	powiat
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZDROWIE Sp.p.	m.i gm.Ostróda
Indywidualna praktyka lekarska dr Wojciechowskiej	Samborowo i okolice
Gm. Dąbrówno	
GOZ i Gab.Stomatol.	Gmina Dąbrówno
gm. Grunwald	
Poradnia lekarza rodzinnego w Gierzwałdzie	55% gminy
Poradnia lekarza rodzinnego w Stębarku	45% gminy
gm. Łukta	
Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia	gmina Łukta

Źródło – Dane ankietowe z gmin

Ilość wytwarzanych odpadów medycznych w placówkach lecznictwa zamkniętego i otwartego wynosi ok. 28,5 Mg. Gros tych odpadów wytwarzają szpitale, w których powstaje ponad 25,5 Mg.

W bilansie ilości odpadów medycznych nie wzięto pod uwagę odpadów powstających w prywatnych gabinetach lekarskich z uwagi na całkowity brak danych.

Specyficzne odpady medyczne, których zbieranie i składowanie podlega specjalnym przepisom ze względu na zapobieganie infekcji (kod 180103) są unieszkodliwiane termicznie w specjalistycznych spalarniach. W powiecie ostródzkim brak jest takiej instalacji, natomiast powstając odpady trafiają do spalarni w Bartoszycach i Olsztynie. W ten sposób unieszkodliwiono 100% takich odpadów medycznych.

Problemem są przeterminowane leki z gospodarstw domowych, które najczęściej trafiają do odpadów komunalnych. Aby temu zapobiec, należałoby zorganizować system odbioru tych odpadów. Dobrym rozwiązaniem jest wystawienie w aptekach pojemników na przeterminowane leki. Dość gęsta sieć punktów aptecznych pozwoli na odzysk znacznej ilości tych odpadów.

Podobnie dzieje się z odpadami z diagnozowania, leczenia i praktyki medycznej, które również nie są unieszkodliwiane we właściwy sposób, trafiając do odpadów komunalnych.

Odpady weterynaryjne

Odpady weterynaryjne powstają podczas badania, leczenia lub świadczenia usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach, choć te ostatnie nie dotyczą powiatu ostródzkiego.

Na terenie powiatu funkcjonuje 20 lecznic i gabinetów weterynaryjnych. Jedynie lecznica „INVET” z Morąga składa informację o ilości wytwarzanych odpadów. W pozostałych brak jest wiarygodnych danych dotyczących wskaźników ilościowych i składu morfologicznego wytwarzanych odpadów.

Przyjmując jednak wskaźnik wytwarzanych odpadów zakaźnych przypadający na gabinet lekarski; w wysokości 0,8 kg/dobę (zgodnie z KPGO) obliczono że w powiecie ostródzkim powstaje 5,8 Mg tego typu odpadów.

4. Określenie celów do osiągnięcia w gospodarce odpadami i zadania strategiczne obejmujące okres co najmniej 8 lat

Sposób postępowania z odpadami przyjęty w Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu ostródzkiego zakłada następujące działania:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
- powtórne wykorzystanie odpadów, których powstawania w danych warunkach techniczno - ekonomicznych nie da się uniknąć,
- unieszkodliwianie odpadów poza składowiskiem, o ile jest to uzasadnione technicznie i ekonomicznie,
- składowanie odpadów, których nie da się, z uwagi na warunki techniczno – ekonomiczne - odzyskać bądź unieszkodliwić, w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzkiego i środowiska.

W konstruowaniu „Planu...” kierowano się zasadą, że w gospodarce odpadami podstawą jest zapobieganie powstawaniu odpadów. Ponieważ zapobieganie powstawaniu wielu rodzajów odpadów jest niemożliwe, dlatego konieczne jest minimalizowanie ich ilości i ograniczanie szkodliwości dla środowiska. Z powstałych odpadów, zaleca się maksymalny odzysk surowców i materiałów – jak najbliżej miejsca ich wytworzenia (zasady bliskości i

samowystarczalności). Ten tryb postępowania prowadzi do ograniczenia przemieszczania odpadów. Powyższe zasady odnoszą się do odpadów przeznaczonych do składowania, a nie do odzysku. Stosowanie tych zasad wymusza zagospodarowywanie odpadów w miejscu ich wytworzenia.

Odpady, których nie da się wykorzystać z różnych względów (np. w przypadku PCB), przewidziane są do unieszkodliwienia wszelkimi metodami, poza składowaniem. Składowane powinny być tylko te odpady, których nie można wykorzystać lub w inny sposób unieszkodliwiać.

Przedstawiony system gospodarki odpadami ma na celu zmniejszenie ilości odpadów, które podlegają ostatecznemu składowaniu. Oparty jest na zintegrowanym zarządzaniu oraz zastosowaniu efektywnych i proekologicznych metod odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Przy przebudowie istniejącego systemu gospodarki odpadami zastosowano zasadę rejonizacji, co oznacza m.in. rozwiązywanie problemów gospodarki odpadami wspólnie przez samorządy lokalne.

Zasadniczym celem przyszłej gospodarki odpadowej jest:

„MINIMALIZACJA ZAGROZEŃ ŚRODOWISKA POWODOWANYCH PRZEZ ODPADY”

Cele strategiczne:

Likwidacja i rekultywacja nieczynnych i dzikich składowisk odpadów

Działania:

- Zamykanie nieefektywnych i niespełniających wymogów ochrony środowiska składowisk odpadów,
- Rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów między innymi przy wykorzystaniu odpadów energetycznych,
- Likwidacja nielegalnych („dzikich”) wysypisk,
- Likwidacja starych magazynów odpadów niebezpiecznych,
- Likwidacja mogilników, rekultywacja terenów po mogilnikach,
- Identyfikacja zagrożeń i likwidacja starych składowisk odpadów przemysłowych, sukcesywna likwidacja starych, wcześniej nagromadzonych odpadów przemysłowych.

Przeciwdziałanie powstawaniu nowych, nielegalnych składowisk oraz minimalizacja stopnia występowania odpadów rozproszonych (zaśmiecanie środowiska)

Działania:

- Opracowanie i stworzenie gminnych systemów przeciwdziałania powstawaniu nielegalnych składowisk,
- Organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska (mieszkańcy, władze lokalne, organizacje społeczne, turyści),
- Konsekwentne egzekwowanie utrzymania czystości terenów (publiczne, prywatne).

Minimalizacja ilości powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności

Działania:

- Kampania na rzecz minimalizacji ilości odpadów (konsumenci, producenci),
- Upowszechnienie nisko - i bezodpadowych technologii produkcji i zapewniających produkcyjne wykorzystanie wszystkich składników przetwarzanych surowców,
- Optymalizacja gospodarki magazynowej i poprawa praktyk operacyjnych (kontrola zapasów i pozostałości surowców, poprawa praktyk w zakresie dostaw, magazynowania i transportu materiałów, segregacja różnych typów odpadów dla ułatwienia ponownego użycia, eliminacja źródeł wycieków i rozlewów),
- Stosowanie najlepszej dostępnej technologii (Best Available Technology - BAT) tam, gdzie jest to ekonomicznie możliwe,
- Zmiana produktu końcowego na bardziej przyjazny środowisku, przedłużenie okresu przydatności produktu,
- Substytucja niebezpiecznych surowców materiałami bezpiecznymi dla środowiska, recykling wewnętrzny (np. wykorzystanie odpadu jako surowca do produkcji, odzysk surowców wtórnych lub składników użytecznych),

- Wprowadzenie lokalnych przepisów prawnych mających na celu zmniejszenie ilości i toksyczności wytwarzanych odpadów „u źródła”, np. dotyczących ograniczeń sprzedaży lub użytkowania niektórych produktów mogących pogorszyć stan środowiska,
- Wprowadzanie przez podmioty gospodarcze systemu zarządzania środowiskowego według norm ISO serii 14000,
- Minimalizacja ilości powstawania niebezpiecznych odpadów medycznych, wymagających szczególnych metod unieszkodliwiania na drodze termicznego przekształcania, poprzez segregację odpadów u źródła powstawania.

Konsekwentna i skuteczna egzekucja przepisów prawa

Działania:

- Wprowadzenie obowiązku usuwania odpadów komunalnych ze wszystkich nieruchomości (systematyczne i obejmujące jak największą liczbę nieruchomości kontrole w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami oraz konsekwentne egzekwowanie zaleceń pokontrolnych),
- Prowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wytwórców,
- Bieżące prowadzenie rozeznania podmiotów wytwarzających odpady niebezpieczne do 100 kg rocznie przez gminy oraz egzekwowanie obowiązków dotyczących postępowania z takimi odpadami oraz zaleceń pokontrolnych,
- Stosowanie kar za naruszanie przepisów prawnych, adekwatne do ich wagi i działających zapobiegawczo,
- Szkolenie organów zajmujących się egzekucją prawa,
- Wymiana informacji pomiędzy organami zobowiązanymi do egzekwowania prawa,
- Wzmocnienie finansowe i kadrowe organów ochrony środowiska,
- Wnioskowanie na rzecz dobrego i skutecznego prawa,
- Wzmocnienie egzekucji prawa krajowego, lokalnego, decyzji administracyjnych.

Optymalne zagospodarowanie odpadów

Działania:

- Tworzenie i wspieranie międzygminnych i międzypowiatowych związków d.s. gospodarki odpadami,
- Utworzenie Rejonu Gospodarki Odpadami w oparciu o składowisko w Rudnie i Zbożnem:
  - budowa kwater do selektywnego magazynowania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne w celu przekazania ich do odzysku lub unieszkodliwienia,
  - budowa instalacji do odzysku odpadów biodegradowalnych,
  - modernizacja składowiska odpadów końcowych w Zbożnem,
  - budowa składowiska w Rudnie.
- Optymalny system zbioru odpadów:
  - stworzenie systemu gromadzenia odpadów w gminach z gospodarstw wiejskich, ołamiotowych, pól biwakowych i domów letniskowych,
  - organizacja systemu odbioru odpadów nad wodami, na terenach leśnych, przy drogach,
  - organizacja zbiórki zużytych urządzeń, w tym urządzeń zawierających substancje zubożające warstwę ozonową. Proponuje się przyjęcie dwuwariantowego systemu zbiórki odpadów: od podmiotów gospodarczych - poprzez dystrybutorów sprzętu elektrycznego lub bezpośrednio do zakładów demontażu, od użytkowników indywidualnych - poprzez sklepy lub punkty zbierania odpadów niebezpiecznych organizowane przez gminy,
  - zorganizowanie systemu zbiórki poeksploatacyjnych opon przez organizację, w skład której będą wchodzić producenci i importerzy opon,
  - wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym organizacja systemu zbierania odpadów specyficznych np. komunalnych ulegających biodegradacji, wielkogabarytowych, budowlanych, elektronicznych, niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych,
- zorganizowanie zbiórki odpadów (m.in. odpadów azbestowych, olejów odpadowych, baterii i akumulatorów, zużytych urządzeń klimatyzacyjnych, chłodniczych i zamrażających, przeterminowanych leków, zawierających substancje zubożające

warstwę ozonową) ze źródeł rozproszonych na poziomie gminy w Gminnych Punktach Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON),

- budowa stacji przeładunkowej odpadów niebezpiecznych - SPON,
- tworzenie zbiornic innych wyselekcjonowanych odpadów, m.in.: modernizacja zbiornicy zwłok zwierzęcych, która obsługiwać będzie teren powiatu.
- Skuteczny system odzysku odpadów
  - stworzenie stanowisk demontażu odpadów wielkogabarytowych do ponownego użycia,
  - zorganizowanie wtórnego obiegu sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz odpadów wielkogabarytowych „Bank Drugiej Ręki”,
  - stworzenie sieci zakładów demontażu ręcznego i mechanicznego urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
  - wykorzystanie odpadów jako biopaliwo,
  - budowa instalacji do odzysku odpadów, w tym instalacji do kompostowania biodegradowalnych, instalacji do recyklingu materiałowego i chemicznego odpadów opakowaniowych i innych,
  - recykling odpadów budowlanych.
- Optymalny system unieszkodliwiania odpadów:
  - budowa kwatery na odpady przemysłowe przy budowie składowiska w Rudnie,
  - utworzenie powiatowej bazy danych obejmującej lokalizację, ilości i stan wyrobów zawierających azbest, na podstawie danych uzyskanych z przeglądów realizowanych przez właścicieli lub zarządców obiektów i urządzeń budowlanych,
  - organizowanie kampanii informacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi (PCB, oleje odpadowe, azbest),
  - działania na rzecz wprowadzenia na listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedsięwzięć związanych z unieszkodliwianiem azbestu,
  - monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
  - opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest na poziomie powiatowym i gminnym,
  - w pierwszej kolejności unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, których stan techniczny nie pozwala na dalsze użytkowanie,

- bieżące eliminowanie opakowań po środkach ochrony roślin ze strumienia odpadów komunalnych, poprzez ich odbiór przez producentów i importerów,
  - eliminacja nieprawidłowych praktyk w gospodarce odpadami medycznymi, tj. spalania specyficznych odpadów medycznych w piecach centralnego ogrzewania,
  - utworzenie specjalistycznych stacji recyklingowo - demontażowych, w których wycofywane z eksploatacji auta poddawane będą profesjonalnej obróbce.
- Harmonogram działań przedstawia załącznik nr. 1 do Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego.

5. Finansowanie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami

Podstawę finansowania ochrony środowiska stanowią przede wszystkim fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Zebrane środki fundusze przeznaczają na dofinansowanie, głównie w formie preferencyjnych pożyczek i dotacji proekologicznych przedsięwzięć podejmowanych przede wszystkim przez samorządy lokalne i podmioty gospodarcze. System ten uzupełniają banki komercyjne, w tym Bank Ochrony Środowiska, realizowana w różnych formach pomoc zagraniczna, budżet centralny i budżety lokalne.

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (narodowy, wojewódzki, powiatowe i gminne)

Zasadniczym celem Narodowego Funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. Rolą Wojewódzkiego Funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu regionalnym. Zakres wydatkowania środków z powiatowych funduszy jest szeroki i obejmuje m.in. ofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony powierzchni ziemi oraz programów ochrony środowiska (art. 407 poś). Celem działania gminnych funduszy jest dofinansowanie przedsięwzięć ekologicznych na terenie własnej gminy.

Banki

Szczególną rolę na rynku kredytów na inwestycje proekologiczne odgrywa Bank Ochrony Środowiska. Oferuje on najwięcej środków finansowych w formie preferencyjnych kredytów i dysponuje zróżnicowaną ofertą dla prywatnych i samorządowych inwestorów, a także osób fizycznych.

EkoFundusz

Fundacja EkoFundusz wydatkuje środki pochodzące z tzw. ekokonwersji czyli zamiany zagranicznego długu na krajowe wydatki proekologiczne. EkoFundusz zarządza środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji łącznie ponad 571 mln USD do wydatkowania w latach 1992-2010. W zakresie gospodarki odpadami priorytetami EkoFunduszu są:

- . tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- . przedsięwzięcia związane z eliminacją powstawania odpadów niebezpiecznych w procesach przemysłowych i likwidacja składowisk odpadów tego rodzaju,
- . rekultywacja gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Jeżeli wniosek o dofinansowanie składa jednostka gospodarcza dotacja z reguły nie przekracza 20% kosztów projektu, a jedynie w uzasadnionych przypadkach może dochodzić o 30%. Gdy inwestorem są władze samorządowe, dotacja może pokryć do 30% kosztów (w przypadkach szczególnych do 50%). EkoFundusz może wspierać zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich rzeczowe zaawansowanie nie przekracza 60%.

Programy pomocowe UE

Po wejściu Polski do UE z dniem 1 maja 2004 r przyszłe działania samorządów lokalnych w zakresie ochrony środowiska będą mogły być prowadzone w ścisłym powiązaniu z programami i instrumentami finansowanymi, zwłaszcza z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności. Podstawy Wsparcia Wspólnoty dla Polski w latach 2004-2006 będą wdrażane za pomocą:

- . Sektorowych Programów Operacyjnych (SPO),
- . Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) - zarządzany na poziomie krajowym, ale wdrażany na poziomie zdecentralizowanym na poziomie wojewódzkim,
- . Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności, który nie należy do funduszy strukturalnych, ale realizuje założenia polityki strukturalnej UE.

W najbliższym czasie otwierają się zatem przed samorządami lokalnymi szerokie możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację m.in. przedsięwzięć przewidzianych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych planach gospodarki odpadami.

Inwestycje w zakresie ochrony środowiska będą mogły uzyskać wsparcie w ramach priorytetu pierwszego - *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów* oraz priorytetu trzeciego – *Rozwój lokalny*.

Priorytet 1- działanie 1.2 *Infrastruktura ochrony środowiska*

Rodzaje kwalifikujących się projektów to m.in. :

-- *zagospodarowanie odpadów, w tym:*

- . organizacja i wdrażanie systemów selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu,
- . wdrażanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi (m.in. budowa sortowni, kompostowni, obiektów termicznej utylizacji odpadów; budowa nowych, modernizacja istniejących i rekultywacja nieczynnych składowisk; likwidacja "dzikich" składowisk),
- . budowa i modernizacja spalarni odpadów niebezpiecznych.

Projekty infrastrukturalne będą musiały mieć wartość co najmniej 2 mln euro.

Rodzaje beneficjentów:

1. jednostki samorządu terytorialnego: gminy, powiaty, województwa lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne,
2. związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
3. inne jednostki publiczne.

Priorytet 3 Rozwój lokalny – działanie 3.1 *Infrastruktura lokalna*

Projekty te będą obejmować obszary miast, dzielnic miast, obszary wiejskie lub inne wyodrębnione obszary o wspólnych cechach społeczno-gospodarczych.

Rodzaje kwalifikujących się projektów, między innymi dotyczącymi gospodarki odpadami na obszarach małych miast i wsi, likwidacji „dzikich” wysypisk,

Maksymalna wartość projektu dotyczącego poddziałania „infrastruktura techniczna” wynosi 2 mln euro.

Rodzaje beneficjentów: gminy miejskie, gminy wiejskie, gminy miejsko-wiejskie (z wyłączeniem miast powyżej 15 tys. mieszkańców).

Dofinansowanie z **ERDF**:

- max 75-80% kwalifikujących się kosztów. Dotyczy zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, nie prowadzące działalności gospodarczej. W działaniu nie przewiduje się podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Równoległe z realizacją ZPORR realizowane będą w Polsce duże projekty współfinansowane z Funduszu Spójności. W ramach tego funduszu będzie możliwe wsparcie projektów dot. gospodarki odpadami komunalnymi, mających na celu stworzenie systemów zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwienia odpadów komunalnych.

Główne priorytety Funduszu Spójności w ochronie środowiska w latach 2004-2006 to racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi poprzez:

- budowę, rozbudowę lub modernizację składowisk odpadów komunalnych oraz tworzenie systemów recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie itp.) - działania te umożliwią stopniowe wdrożenie wymogów dyrektyw: 75/440/EWG/ramowej/, 1999/31/WE w sprawie składowisk komunalnych, 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
- tworzenie systemów zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych (w tym spalarnie), co umożliwi spełnienie wymogów dyrektywy 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- tworzenie systemów zagospodarowania osadów ściekowych (w tym spalarnie), co umożliwi spełnienie wymogów dyrektywy 86/278/WE w sprawie osadów ściekowych,
- rekultywację terenów zdegradowanych przez przemysł i inne szkodliwe oddziaływania.

Wysokość nakładów na inwestycje w gospodarce odpadami opracowana w oparciu o zamierzenia inwestycyjne gmin powiatu ostródzkiego.

Wycień dokonano na podstawie ankiet wypełnionych przez gminy, Związek Gmin Pojezierza Iławsko - Ostródzkiego „Czyste Środowisko” oraz podmioty gospodarcze zajmujące się gospodarką odpadową. Na podstawie analizy zadań w trakcie realizacji

założono, że gminy pokryją 25% kosztów całkowitych zadań ze środków własnych. Pozostała kwota będzie pokryta z dotacji, pożyczek i kredytów.

Główny wysiłek inwestycyjny w zakresie gospodarki odpadami będzie położony na budowę składowiska odpadów w Rudnie oraz modernizację składowiska w Zbożnem. Dochodzą do tego nakłady na organizację systemu selektywnej zbiórki odpadów, którą realizowały będą podmioty gospodarcze funkcjonujące w tej branży.

Nie przewiduje się budowy instalacji do unieszkodliwiania np. odpadów medycznych, czy też wyrobów z domieszką azbestu. Wystarczającym zabezpieczeniem są podmioty działające w tym zakresie na terenie województwa.

Do realizacji w 2004 roku przewidziana jest likwidacja dwóch mogiłek oraz pozostałości w magazynach środków ochrony roślin.

Prognoza wydatków finansowych w okresie realizacji „Planu Gosp. Odpadami Tabela 24

	Nakłady w latach w tys. PLN			
	2004	2005	2006	2007
Gospodarka odpadami	4 436	9 400	6 000	4 500

Źródło – Informacje z gmin i podmiotów gospodarczych

6. Sposób monitoringu i oceny wdrażania „Planu ...”

Koordynatorem realizacji „Planu Gospodarki Odpadami” będzie samorząd powiatowy.

Realizacja tego programu będzie wymagała współdziałania z Wojewodą, służbami i inspekcjami, samorządami gminnymi oraz jednostkami gospodarczymi i społecznymi, oraz z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi.

Zgodnie z wymogiem art. 14 ust 13 ustawy o odpadach, Zarząd Powiatu co 2 lata zobowiązany jest do przygotowania Radzie Powiatu sprawozdania z realizacji „Planu ...”.

Pierwsza ocena realizacji niniejszego programu powinna być dokonana w 2006r., a następna w 2008r.

Zgodnie z wymogiem art. 14 ust 14 ustawy o odpadach plan powiatowy wymaga aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

7. Wnioski z prognozy oddziaływania na środowisko

Celem opracowania planu gospodarki odpadami jest realizacja polityki ekologicznej państwa, przyjęcie zasad gospodarowania odpadami, określonymi w Polsce i krajach Unii Europejskiej.

„Plan...” określa zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w powiecie, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych oraz uwarunkowań ekonomicznych, jak również z uwzględnieniem poziomu technicznego istniejącej infrastruktury.

Zasadniczym celem przyszłej gospodarki odpadami w powiecie ostródzkim jest: „MINIMALIZACJA ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA POWODOWANYCH PRZEZ ODPADY”. Cel ten będzie osiągany poprzez:

- . Likwidację tzw. „dzikich” miejsc składowania odpadów,
- . Przeciwdziałanie powstawaniu nowych, nielegalnych składowisk oraz minimalizację stopnia występowania odpadów rozproszonych (zaśmiecanie środowiska),
- . Minimalizację ilości powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności,
- . Zakaz dowozu odpadów spoza województwa za wyjątkiem powstałych w powiatach ościennych i przeznaczonych do recyklingu,
- . Dobre prawo oraz konsekwentną i skuteczną egzekucja przepisów prawa,
- . Optymalne zagospodarowanie odpadów, (selektywna zbiórka, recykling, inne formy odzysku, unieszkodliwianie poza składowaniem i składowanie).

Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego stanowi integralną część Programu Ochrony Środowiska Powiatu Ostródzkiego. Program ochrony środowiska jest dokumentem o charakterze operacyjnym i stanowi realizację Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego powiatu ostródzkiego uchwalonej przez Radę Powiatu w 2000r

Ponadto wszystkie działania realizowane w ramach „Planu...” są zgodne z *Prawem ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U.2001.62.627 z dnia 20 czerwca 2001 r.), *Prawem wodnym* z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. 2001.115.1229 z dnia 11 października 2001 r.), *Ustawą o odpadach* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U.2001.62.628 z dnia 20 czerwca 2001 r.) *Ustawą z 11.05.2001r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. 63/2001 poz. 638), *Ustawą z 11.05.2001r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. 63/2001 poz. 639) i innymi ustawami w zakresie ochrony środowiska.

Dobry stan środowiska przyrodniczego kwalifikuje obszar powiatu do rozwoju zrównoważonego. Jego walory przyrodniczo - krajobrazowe umożliwiają rozwój różnych

form rekreacji, przemysłu czystych technologii oraz rolnictwa wytwarzającego produkty najwyższej jakości (zdrowej żywności).

Pomimo wysokich walorów krajobrazowo - przyrodniczych i zachowanie niemal pierwotnego środowiska, to podstawowym problemem pozostaje pogarszający się stan środowiska. Jednym z czynników, który stymuluje zagrożenie są właśnie odpady.

Składają się na to:

- . występowanie miejsc składowania i magazynowania odpadów niebezpiecznych stwarzających zagrożenie,
- . dzikie wysypiska odpadów i zaśmiecanie terenu powodowane przez: nielegalny biznes odpadowy, biedne społeczeństwo, niewydolny system gospodarki odpadami w gminach (szczególnie na wsi),
- . dowożenie odpadów do składowania spoza terenu województwa warmińsko - mazurskiego,
- . duża ilość powstających odpadów,
- . niska świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- . niewystarczająca egzekucja prawa,
- .. niewystarczający stopień zagospodarowania odpadów.

„Plan gospodarki odpadami” jest opisem zamierzeń mających na celu poprawę sytuacji w środowisku związanej z zagrożeniem odpadami. Proponowane w planie działania skutkować będą pewnym wzrostem efektywności wykorzystywania zasobów przyrodniczych, poprzez zmianę wzorców konsumpcji i produkcji. Zrównoważone planowanie i budowa zakładów przemysłowych oraz efektywne użytkowanie przestrzeni wpłyną na zmniejszenie szkodliwego oddziaływania przemysłu na środowisko.

Najbardziej pozytywny wpływ na środowisko proponowane działania będą miały w odniesieniu do poprawy jakości stanu powierzchni ziemi, ale nie tylko. Likwidacja składowisk odpadów i mogielników pozwoli na przywrócenie właściwych funkcji terenów cennych przyrodniczo.

Właściwie przeprowadzone procesy rekultywacji zmniejszą zagrożenie zanieczyszczenia gleb.

Realizacja „Planu...” powinna przyczynić się również do poprawy stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez ograniczenie dopływu zanieczyszczeń pochodzących ze składowisk odpadów.

Ograniczenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach i prawidłowa eksploatacja składowisk z ich odgazowaniem skutkować będzie obniżeniem emisji biogazów do atmosfery.

Mimo że generalne założenie tego planu jest proekologiczne, mogą się w zaproponowanych rozwiązaniach znaleźć szczególne oddziaływania na środowisko. Do nich należy zaliczyć składowiska przyjmujące nie mniej niż 20 Mg odpadów na dobę oraz instalacje termicznego unieszkodliwiania odpadów.

Ponieważ składowanie odpadów będzie rozwiązaniem nieuniknionym, alternatywą dla składowisk odpadów są instalacje termicznego przekształcania odpadów. Na możliwość wprowadzenia takich rozwiązań należy patrzeć nie jak na zło konieczne, lecz technologie te dostosować do potrzeb i warunków nowo tworzonej dziedziny gospodarki odpadami.

Na uwagę zasługuje przetwórstwo odpadów w paliwa. Energia zawarta w znacznej części substancji odpadowych uwalnianych lub selekcionowanych w procesach segregacji odpadów może zostać wykorzystana w procesach energetycznych obecnie istniejących instalacji.

Pozostałe instalacje do unieszkodliwiania bądź odzysku odpadów, które mogą oddziaływać na środowisko powinny być realizowane zgodnie z wymogami ochrony wszystkich komponentów środowiska.

STRESZCZENIE

Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego powstaje jako realizacja ustawy *o odpadach* z dnia 27.04.2001 r. (Dz.U. Nr 62, poz. 628), która w rozdziale 3, Art. 14 – 16 wprowadza obowiązek opracowywania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Dokumentem nadrzędnym wobec Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego jest Wojewódzki i Krajowy Plan Gospodarki Odpadami (M.P. z 2003 r. Nr 11, poz. 159).

Na potrzeby niniejszego dokumentu dokonano podziału odpadów na zasadnicze grupy:

- . odpady powstające w sektorze komunalnym,
- . odpady powstające w sektorze gospodarczym,
- . odpady niebezpieczne.

Analiza aktualnej sytuacji w sektorze odpadów komunalnych

W wyniku przeprowadzonej analizy stanu istniejącego stwierdzono, że :

1. W powiecie zamieszkałym przez 105 678 osób struktura ludności jest zrównoważona tzn. niemal w połowie jest to ludność miejska i w połowie wiejska.
2. Na obszarze powiatu wytworzono w 2002 roku 33 945 Mg stałych odpadów komunalnych z czego 132 Mg odpadów, to odpady pochodzące z turystyki.
3. W roku 2003 w oczyszczalniach ścieków powiatu ostródzkiego wytworzono 8 633 Mg s.m. osadów ściekowych. Wytworzone osady są głównie składowane, częściowo wykorzystywane rolniczo i przekazywane do kompostowni poza obszar powiatu.
4. Selektywną zbiórkę odpadów prowadzi się jedynie w trzech gminach. W tym zakresie gospodarka odpadami musi ulec zmianie.
5. Sposób zbiórki odpadów jest zróżnicowany. Na niektórych terenach wiejskich stosowane są jeszcze do zbierania odpadów duże pojemnościowo kontenery rozmieszczone w dogodnych do ich odbioru miejscach. Natomiast na terenach miejskich przeważają indywidualne pojemniki rozmieszczone przy posesjach.
6. W powiecie ostródzkim ok. 75% ludności objętych jest zorganizowanym wywozem odpadów stałych. Jednakże jedynie 55,7% tych odpadów trafiło na składowiska. Część nie odbieranych odpadów trafia do środowiska w

sposób niekontrolowany (spalanie, deponowanie na tzw. dzikich wysypiskach). Na terenach wiejskich część odpadów jest wykorzystywana w żywieniu zwierząt lub kompostowana. Odpady mające właściwości energetyczne (drewno, papier) są spalane.

7. Podstawowym sposobem postępowania z zebranymi odpadami jest ich unieszkodliwianie przez składowanie. W roku 2003 w powiecie funkcjonowały 2 składowiska o łącznej powierzchni ok.28 ha.

8. W powiecie ostródzkim nie ma żadnej kompostowni, przeznaczonej do unieszkodliwiania odpadów zmieszanych, nie ma też żadnej spalarni odpadów komunalnych.

Zakładane prognozy zmian w sektorze odpadów komunalnych

Przy przebudowie istniejącego systemu gospodarki odpadami zastosowano zasadę regionalizacji. Oznacza ona m.in. rozwiązywanie większości problemów gospodarki odpadami przez Związek Gmin Pojezierza Iławsko – Ostródzkiego „Czyste Środowisko”.

Przewiduje się funkcjonowanie Rejonu Gospodarowania Odpadami (RGO) dla sąsiadujących gmin w oparciu o dwa składowiska: Rudno oraz Zbożne. Przewiduje się, że wiodącym będzie Rudno po wybudowaniu Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych.

W planie przewiduje się, że segregacja odpadów prowadzona będzie przede wszystkim u źródła, aby nie dopuścić do zanieczyszczania surowców wtórnych innymi odpadami, aby można było ułatwić ich wykorzystanie, by można było unieszkodliwić niektóre asortymenty w inny sposób niż składowanie. Selektywna zbiórka odpadów umożliwić ma także selektywne składowanie odpadów niebezpiecznych.

W stosunku do niektórych rodzajów odpadów znajdujących się w strumieniu odpadów komunalnych, w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami zostały określone procentowe poziomy odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów poza składowiskiem. Należą do nich:

1. . Odpady ulegające biodegradacji,
2. . Odpady opakowaniowe,
3. . Odpady wielkogabarytowe,
4. . Odpady budowlane,
5. . Odpady niebezpieczne (wytwarzane w grupie odpadów komunalnych).
6. Poziomy te w niniejszym planie określono dla całego powiatu nie dzieląc na poszczególne gminy.

Analiza aktualnej sytuacji w sektorze odpadów gospodarczych

Wytwarzane na terenie powiatu ostródzkiego odpady pochodzą głównie z rolnictwa, hodowli, rybołówstwa, leśnictwa oraz przetwórstwa żywności., odpady nieorganiczne z procesów termicznych - głównie z ciepłowni rejonowych w Ostródzie i Morągu, odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli. Niewielkie ilości - to odpady z kształtowania i powierzchniowej obróbki metali i tworzyw sztucznych.

Spośród wytwarzanych odpadów stosunkowo niewiele trafiło do środowiska, gdyż ok. 75-80 % było wykorzystywane gospodarczo, jedynie śladowe ilości były składowane.

W 2003 roku w wytworzono 96 647 Mg odpadów pochodzących z sektora gospodarczego.

Do grupy największych wytwórców odpadów przemysłowych w 2002 roku (dane WIOŚ oraz własne) należą między innymi:

1. „Morliny” S.A. w Morlinach – 33 950 Mg
2. „Sklejka Morąg - Paged Mazury SA” w Morągu - 29 160 Mg
3. „Mlekwita” sp. z o.o. w Morągu - 23 417 Mg

Zakładane prognozy zmian w sektorze odpadów gospodarczych

W najbliższej przyszłości (lata 2004 - 2006) zakłada się utrzymanie obecnego poziomu wytwarzania odpadów lub ich nieznaczny wzrost przy jednoczesnym wdrażaniu lub udoskonalaniu metod i instalacji służących do ich odzysku lub unieszkodliwienia. Jedną z metod minimalizacji ilości i toksyczności odpadów jest wprowadzenie w zakładach zasad tzw. Czystszej Produkcji. Idea ta kładzie nacisk na ograniczenie zanieczyszczeń „u źródła”, czyli w momencie ich powstawania w procesie produkcyjnym.

Wśród odpadów z sektora gospodarczego wyodrębniono i opisano:

- . Zużyte opony,
- . Odpady z rolnictwa, rybołówstwa,
- . Odpady z przemysłu owocowo-warzywnego,
- . Odpady z przemysłu mleczarskiego,
- . Odpady z przemysłu napojów alkoholowych i bezalkoholowych,
- . Odpady przemysłu mięsnego.

Analiza aktualnej sytuacji w sektorze odpadów niebezpiecznych.

W 2003 roku na terenie powiatu ostródzkiego wytworzono łącznie ponad 120 Mg odpadów niebezpiecznych. Dane obejmują wytwórców odpadów niebezpiecznych, którzy posiadają uregulowaną prawnie gospodarkę tymi odpadami. Część tych odpadów wykorzystano gospodarczo; część unieszkodliwiono w inny sposób niż składowanie; część przekazano do składowania; spora część była tymczasowo gromadzona na terenie zakładów w celu późniejszego przekazania do wykorzystania lub unieszkodliwienia.

Do grupy największych wytwórców odpadów niebezpiecznych z terenu powiatu należą:

1. PUH „Transport Morliny” sp. z o.o. w Morlinach,
2. Dyrekcja Eksploatacji Cystern w Ostródzie,
3. PPHU „STALZŁOM” w Kajkowie,
4. Powiatowy ZOZ w Ostródzie,
5. Samodzielny ZOZ w Morągu,
6. Zakład Energetyczny Rejon w Ostródzie.

Na terenie powiatu ostródzkiego nie istnieje zakład do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, wszystkie trafiają poza obszar powiatu.

Spośród odpadów niebezpiecznych wyróżnia się grupy odpadów wymagające szczególnych zasad postępowania. Do odpadów tych należą: odpady zawierające PCB, oleje odpadowe, baterie i akumulatory, odpady zawierające azbest, pestycydy, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, wycofane z eksploatacji pojazdy, odpady medyczne oraz odpady weterynaryjne.

Określenie celów do osiągnięcia w gospodarce odpadami i zadania strategiczne obejmujące okres co najmniej 8 lat.

Strategia postępowania z odpadami przyjęta w „Planie...” zakłada następujące zasady postępowania z odpadami:

- . zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
- . powtórne wykorzystanie odpadów, których powstawania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć,
- . unieszkodliwianie odpadów poza składowiskiem, o ile jest to uzasadnione technicznie i ekonomicznie,

- . składowanie odpadów, których nie da się, z uwagi na warunki techniczno - ekonomiczne odzyskać bądź unieszkodliwić, w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzkiego i środowiska.

Zasadniczym celem przyszłej gospodarki odpadami w powiecie ostródzkim, podobnie jak w całym kraju jest: „*minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady*”

Cele strategiczne to:

- . . Przeciwdziałanie powstawaniu nowych, nielegalnych składowisk oraz minimalizacja stopnia występowania odpadów rozproszonych (zaśmiecanie środowiska),
- . Minimalizacja ilości powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności,
- . Zakaz dowozu odpadów spoza województwa
- . Dobre prawo oraz konsekwentna i skuteczna egzekucja przepisów prawa,
- . Optymalne zagospodarowanie odpadów.

Podstawę finansowania ochrony środowiska stanowią obecnie przede wszystkim fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. System ten uzupełniają banki komercyjne, w tym Bank Ochrony Środowiska, realizowana w różnych formach pomoc zagraniczna, budżet centralny i budżety lokalne.

Przyszłe działania samorządów lokalnych w zakresie ochrony środowiska będą mogły być prowadzone w ścisłym powiązaniu z programami i instrumentami finansowanymi, zwłaszcza z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności.

Głównym koordynatorem realizacji „Planu...” będzie samorząd powiatu, na którym ciąży powyższy obowiązek.

Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego wymagać będzie aktualizacji w cyklu czteroletnim.

Z wykonania planu gospodarki odpadami zarząd powiatu sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Powiatu.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę do opracowania nowych celów i podjęcia działań z nich wynikających.

Harmonogram realizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostródzkiego” w latach 2004 – 2007

Załącznik - 1

Lp.	Cel/przedsięwzięcie	Termin realizacji	Jednostki realizujące	Źródło finansowania
I. Likwidacja i rekultywacja i rekultywacja nieczynnych miejsc składowania odpadów				
1.	Zamknięcie aktualnie eksploatowanej kwatery składowiska odpadów w m. Rudno gm . Ostróda, oraz przystąpienie do rekultywacji	2005 – 2007	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Ostródzie	
2.	Likwidacja mogilników w m. Warlity Wielkie i Kotkowo oraz magazynów w m. Ostróda przy ul. Składowej 2 oraz w m. Mielno przeterminowanych środków ochrony roślin, rekultywacja terenów po mogilnikach	2004	wojewoda właściciele, samorządy, RLDP	właściciele magazynów, samorządy, fundusze celowe, ANR
II. Przeciwdziałanie powstawaniu nowych, nielegalnych składowisk oraz minimalizacja stopnia występowania odpadów rozproszonych (zaśmiecanie środowiska)				
3.	Organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska (mieszkańcy, władze lokalne, organizacje społeczne, turyści).	2004 – 2007	samorządy organizatorzy imprez	samorząd powiatu i gminy, sponsoring, fundusze celowe , fundusze unijne
III. Minimalizacja ilości powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności				
4.	Upowszechnianie mało i bezodpadowych technologii produkcji o zapewniających produkcyjne wykorzystanie wszystkich składników przerabianych surowców,	2004 – 2007	samorządy gmin zakłady produkcyjne	zakłady produkcyjne fundusze celowe, fundusze unijne
5.	Stosowanie najlepszej dostępnej technologii (BAT) w granicach uzasadnionych ekonomicznie	2004 - 2007	zakłady produkcyjne	zakłady produkcyjne fundusze celowe, fundusze unijne
6.	Zmiana produktu końcowego na bardziej przyjazny środowisku, przedłużenie okresu przydatności produktu,	2004 – 2007	zakłady produkcyjne	zakłady produkcyjne fundusze celowe, fundusze unijne
7.	Substytucja niebezpiecznych surowców materiałami bezpiecznymi dla środowiska, recykling wewnętrzny (np. wykorzystanie odpadu jako surowca do produkcji, odzysk surowców wtórnych lub składników użytecznych,	2004 – 2007	zakłady produkcyjne	zakłady produkcyjne fundusze celowe, fundusze unijne
8.	Wprowadzanie przez podmioty gospodarcze systemu zarządzania środowiskowego według norm ISO serii 14000	2004 – 2007	zakłady produkcyjne	zakłady produkcyjne fundusze celowe, fundusze unijne
9.	Minimalizacja ilości powstawania niebezpiecznych odpadów medycznych, wymagających szczególnych metod unieszkodliwiania na drodze termicznego przekształcenia, poprzez segregację odpadów u źródła powstania	2004 – 2007	zakłady opieki zdrowotnej	zakłady opieki zdrowotnej
IV Zakaz dowozu odpadów spoza województwa za wyjątkiem powstałych w powiatach ościennych i przeznaczonych do recyklingi				
V Dobre prawo oraz konsekwentna i skuteczna egzekucja przepisów prawa				
10.	Wprowadzenie obowiązku usuwania odpadów komunalnych ze wszystkich nieruchomości	2004	samorządy gmin	
11.	Wzmocnienie finansowe i kadrowe organów ochrony środowiska	2004 – 2007	samorządy, wojewoda	wojewoda, budżet państwa samorządy

VI Optymalne zagospodarowanie odpadów				
12.	Dostosowanie składowiska w Zbożnem do standardów ustawowych.	2004 – 2005	samorząd gminy Morąg, Przedsiębiorstwo Oczyszczania	samorząd gminy i PO Miasta
13.	Stworzenie systemu gromadzenia odpadów dla gmin z gospodarstw wiejskich i domów letniskowych	2004 – 2007	samorządy gmin	samorządy gmin i powiatu, wytwórcy odpadów
14.	Organizacja systemu odbioru odpadów nad wodami, na terenach leśnych, przy drogach	2004 – 2007	samorządy gmin, lasy państwowe zarządcy dróg	samorządy gmin, fundusze celowe, wytwórcy odpadów, zarządcy dróg
15.	Zorganizowanie zbiórki poeksploatacyjnych opon przez organizację, w skład której będą wchodzić producenci i importerzy opon	2004 – 2007	importerzy i producenci opon, samorządy gmin	importerzy i producenci opon, samorządy gmin, fundusze celowe, fundusze unijne
16.	Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym organizacja zbierania odpadów specyficznych	2004 – 2007	samorządy gmin	wytwórcy odpadów, samorządy gmin i powiatu, fundusze celowe i unijne
17.	Zorganizowanie zbiórki odpadów ze źródeł rozproszonych w Gminnych Punktach Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON)	2004 – 2007	samorządy gmin	fundusze celowe samorządy gmin i powiatów
18.	Modernizacja zbiornicy zwłok zwierzęcych	2004 – 2007	samorządy gmin	samorządy gmin fundusze unijne
19.	Stworzenie systemu odzysku odpadów wielkogabarytowych	2004 – 2007	samorządy gmin	fundusze celowe
20.	Stworzenie zakładu demontażu ręcznego i mechanicznego urządzeń elektrycznych i elektronicznych	2004 – 2007	samorządy gmin	fundusze celowe samorządy gmin i powiatu
21.	Budowa instalacji do recyklingu materiałowego i chemicznego odpadów opakowaniowych	2004 – 2007	producenci i importerzy opakowań i produktów w opakowaniach	producenci i importerzy opakowań i produktów w opakowaniach fundusze celowe i fundusze unijne
22.	Budowa lub modernizacja instalacji do odzysku odpadów, w tym instalacji do kompostowania odpadów biodegradowalnych	2004 – 2007	samorządy gmin	samorządy gmin fundusze celowe
23.	Recykling odpadów budowlanych	2004 – 2007	inwestor budowlany samorządy gmin	inwestor budowlany samorządy gmin fundusze celowe fundusze unijne
24.	Organizowanie kampanii propagandowych w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi (oleje odpadowe, azbest)	2004 – 2007	samorządy	samorządy gmin i powiatu, sponsoring, fundusze celowe, fundusze unijne
25.	W pierwszej kolejności unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, których stan techniczny nie pozwala na dalsze użytkowanie	2004 – 2007	właściciele	właściciele fundusze unijne fundusze celowe
26.	Eliminowanie na bieżąco powstających opakowań po środkach ochrony roślin ze strumienia odpadów komunalnych poprzez ich odbiór przez producentów i importerów,	2004 – 2007	wytwórcy odpadów samorządy gmin	wytwórcy odpadów
27.	Utworzenie specjalistycznych stacji recyklingowo = demontażowych, w których wycofane z eksploatacji auta poddawane będą profesjonalnej obróbce	2004 – 2007	samorządy gmin	inwestor prywatny fundusze unijne fundusze celowe

